

Голос України

ГАЗЕТА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

№ 115 (2117) ♦ П'ятниця, 25 червня 1999 року ♦ Ціна договірною

Олександр Ткаченко очолив ПАЧЕС

24 червня в Анкарі (Республіка Туреччина) завершило роботу чергове пленарне засідання Парламентської Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва. Його учасники розглянули питання про правові засади соціального захисту пенсіонерів у країнах-учасниках ЧЕС, про Чорноморський банк торгівлі та розвитку, про розвиток туризму в Чорноморському регіоні та інші.

Відбулася ротація голови асамблеї. Ним став Голова Верховної Ради України Олександр Ткаченко. У зв'язку з цим він надіслав національним делегаціям країн-учасниць ПАЧЕС звернення.

(Читайте на 2-й стор.)

99 Вибори

Пошуки єдиного кандидата

П'ять партій центристської і правоцентристської орієнтації підписали заяву про початок процесу створення об'єднаної національно-демократичної партії. До нової організації мають намір влитися Всеукраїнське об'єднання «Відкрита політика» на чолі з А. Матвієнком, Народний рух (Ю. Костенка), партія «Вперед, Україно!», Демократична і Ліберально-демократична партії.

24 серпня представники партій, які підписали заяву, планують провести форум «Незалежній Україні — справедливість і народовладдя» і обговорити на ньому механізм можливого виходу на єдиного кандидата у Президенти, якого підтримали б усі патріотичні, реформістські, антикорупційні політичні сили держави.

Залякування і розправа

Під час збирання підписів на підтримку претендента на кандидата у Президенти України Наталі Вітренко та стосовно членів Прогресивної соціалістичної партії України організовано залякування і вчинено фізичні розправи, заявляє прес-служба ПСПУ. Так, 2 червня було підпалено вхідні двері в квартирі секретаря Охтирської міської парторганізації Б. Чаговця. 6 червня на подвір'я заступника секретаря Вінницького обкому ПСПУ О. Луго-

віна вкинуто саморобний вибуховий пристрій. 19 червня у Луцьку на групу збирачів підписів напала група невідомих. 20 червня сталася дорожньо-транспортна аварія з помічником-консультантом Наталі Вітренко Л. Свинач.

ПСПУ висловила протест проти «намірів завадити в збиранні підписів на підтримку Наталі Вітренко» і сподівання, що слідчі органи України зроблять усе можливе, щоб розкрити ці злочини.

! У номер

Державі потрібен лад

Житомирщина гостинно зустріла Голову Верховної Ради України Олександра Ткаченка, народних депутатів України, голів Верховної Ради Автономної Республіки Крим, обласних, Київської та Севастопольської міських рад. Вони прибули сюди, щоб вивчити, як місцеві ради області працюють над розвитком соціальної інфраструктури на селі. У Бердичівському та Чуднівському районах делегація ознайомилася з об'єктами виробничої та соціально-культурної сфери. Відбулися зацікавлені розмови з керівниками районів, депутатами сільських рад. План першого дня перебування на Житомирщині передбачав також відвідини лікувально-санаторного центру «Дениши».

Сьогодні в Житомирі має відбутися засідання Координаційної ради з питань місцевого самоврядування при Голові Верховної Ради України і нарада з керівниками сільських, міських та районних рад області.

ПАРЄ вирішила: не карати, а допомагати

Україна отримала повне розуміння з боку Парламентської Асамблеї Ради Європи і нову відстрочку для довиконання решти своїх зобов'язань. І хоча вчора, коли передавався цей репортаж, обговорення нашого питання ще тривало й остаточні формулювання резолюції ПАРЄ відомі не були, проте загальний тон дискусії та заяви ключових її учасників сумнівів у позитивному для нас результаті вже не викликали.

Судячи з виступів, прийнятим для всіх компромісом стала поправка досить численної інтернаціональної компанії на чолі з Сергієм Головатим. Згідно з нею документ передбачає вивчення можливості (досить розпливчата фраза!) припинення наших повноважень, але остаточне рішення мають ухвалити в січні наступного року. «Якщо нині ПАРЄ проголосує за негайні санкції, то покарає не ворогів РЄ, а її друзів», — заявив під час виступу С. Головатий.

(Закінчення на 6-й стор.)

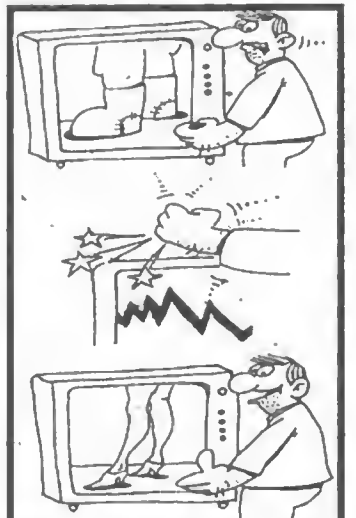
25 червня

✓ 1992 р. Українська православна та автокефальна православна церкви об'єдналися в єдину Українську православну церкву Київського патріархату.
✓ 1992 р. Створено регіональну організацію — Чорноморське економічне співробітництво, до якої входять 11 країн, в тому числі Україна.

Минуле ходить за нами

7

Телебачення

8-2

○ Фотографії на 1-й і 2-й стор. «Голосу України» від 23 червня 1999 року жодного відношення до матеріалу «Окупація» міських ради на підставі листа людини, яка його не писала» не мають.

P.S.

Сьогодні — День митної служби України

Колаж Анастасії СІРОТКІНОЇ.

Кажуть, що деякі митники (причому, зовсім не новачки у своїй професії) протягом усієї служби не бачили «серйозної» контрабанди — якихось там фантастичних, як у кіно, партій наркотиків або зброї. Це втішно слухати: значить, серйозна

контрабанда вважає митницю серйозним супротивником і ховається від неї подалі. А втім митниця, якщо дивитись на речі у суто людському вимірі, має зовсім не грізне, а іноді навіть привітне обличчя.

Про це читайте на 14-й сторінці.

99 Передплата

Традиційно «ГУ» проводить серед своїх передплатників розіграш заохочувальних призів. Тим, хто зробив свій вибір і передплатив нашу газету на 6 місяців — до кінця року, необхідно надіслати до редакції копію передплатної квитанції. На конверті обов'язково зробить позначку «Передплата-99». Розігруватимуться найрізноманітніші призи. І все це завдяки нашим спонсорам:

- 59. БАТ «Індустрія», Донецька область (голова правління Людмила Макарова) — цегла.
  - 60. Вінницькому БАТ «Керамік» (голова правління Олександр Кулінич) — керамічна ваза.
  - 61. Вінницькому лікеро-горілчаному заводу (директор Василь Григоращ) — сувенірні набори продукції.
  - 62. Вінницькому фізкультурно-спортивному товариству «Динамо України» (заступник голови Олександр Походзяєв) — футбольні і волейбольні м'ячі з автографами гравців та спортивний одяг із символікою товариства.
- Нагадуємо, що в розігріші заохочувальних призів візьмуть участь і ті, хто передплатив «ГУ» одразу на весь рік (копії їхніх передплатних квитанцій зберігаються у редакції). Поспішіть зробити свій вибір на користь «Голосу України». Строки передплати обмежені. Спробуйте своє щастя і в розігріші заохочувальних призів. Стежте за наступними номерами «ГУ», де буде продовжено список призів і наших спонсорів. Нехай вам щастить!

Спробуй і виграй!

! У номер

✓ Київ

Київському міському
голови Омельченку О. О.

Шановний Олександр Олександровичу! Сердечно вітаю Вас з нагоди обрання київським міським головою. Перекопана перемога на виборах засвідчила про довіру виборців до Вас як керівника, який сповна віддає свій багатий досвід, організаторські здібності вирішенню насущних проблем соціально-економічного та культурного розвитку столиці України, наполегливо шукає шляхів для поліпшення умов життя населення. Висловлюю глибоку впевненість, що, спираючись на депутатський корпус, структури виконавчої влади районів, Ви зумієте з'єднати воєдино зусилля, щоб розбудувати і зробити дійсно квітучим наше рідне місто.

З повагою О. ТКАЧЕНКО.

Батальйон створено не для
потішних забав

Офіційний візит до Польщі Президента України Леоніда Кучми був досить насиченим. Обговорювалися також питання європейської безпеки, ситуація в Косово.

Балканська криза може призвести до послаблення інтересу європейських структур до України, — таку думку висловив Президент України Леонід Кучма на підсумковій прес-конференції. Проте обидва президенти заявили про можливість співробітництва українських та польських миротворців у Югославії. Л. Кучма наголосив, що існування українсько-польського батальйону — це вже факт. Батальйон «організовано не для потішних забав: його головна мета — участь у миротворчих операціях».

Президенти домовилися також про те, що найближчим часом буде створено українсько-польську робочу групу, яка працюватиме над техніко-економічним об'єднанням та створенням бізнес-плану маршруту транспортування каспійської нафти Одеса — Броди — Адамова Застава.

У вересні можливі
тріщини й альянси

Лідер Соцпартії, претендент на кандидата у Президенти України Олександр Мороз впевнений, що до завершення збирання підписів і реєстрації кандидатів «ніяких альянсів не буде».

В інтерв'ю журналістам О. Мороз заявив, що різні об'єднання до завершення збирання підписів можливі лише для «певної імітації домовленостей і для приховування неможливості набрати голоси».

На думку лідера СПУ, у вересні Соціал-демократична партія (об'єднана) відійде від Президента Леоніда Кучми та президентської адміністрації і не підтримуватиме його. Першою тріщиною, вважає О. Мороз, стали вибори мера в Києві. Негативну роль може зіграти і «надмірна активність» довіреної особи нинішнього Президента Олександра Волкова. реєстрації.

✓ Фотофакт

У столичному Українському Домі відбувся гала-концерт, присвячений першому випуску спеціалізованої кафедри бальної хореографії Національного університету культури і мистецтв.

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

Звернення Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка
до національних делегацій країн — учасниць Парламентської
Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва

Шановні колеги!

Я з високою мірою відповідалності приймаю повноваження голови Парламентської Асамблеї Чорноморського економічного співробітництва.

Під керівництвом моїх попередників асамблея провела значну роботу. Нам належить її продовжити.

У своїй діяльності як голова ПА ЧЕС я сприяю реалізації нових ідей та проєктів, і водночас постараюсь забезпечити спадкоємність традицій асамблеї, в чому покладаюся на допомогу Міжнародного секретаріату організації.

Упевнений, що ефективному функціонуванню нашої асамблеї сприятиме Верховна Рада України, делегація України в ПА ЧЕС, її керівник — народний депутат Олександр Чародеев.

Актуальним є питання про необхідність тісної взаємодії ПА ЧЕС із ОЧЕС. Для повноцінного становлення і розвитку нової міжнародної регіональної організації велике значення має узгодженість

дій міжурядової і міжпарламентської складових Чорноморського економічного співробітництва, а також більш тісна взаємодія з ПА ОБСЄ, ПА Ради Європи, Міжпарламентської асамблеї СНД, іншими регіональними та загальноєвропейськими міжпарламентськими структурами. Свій вклад у розширення та поглиблення співробітництва робить і Україна, яка запропонувала, зокрема, створити єдиний інвестиційний простір, спільний ринок інвестиційних проєктів та гармонізувати законодавство країн ЧЕС для ліквідації перешкод на шляху взаємовигідного співробітництва.

Доцільно посилити роль ЧЕС у сприянні

процесам економічної трансформації в країнах з перехідною економікою. Важливо розпочати роботу з міжнародними фінансовими інститутами, насамперед з Європейським банком реконструкції та розвитку з метою сприяти процесам структурних реформ та розв'язанню проблем торгово-економічних взаємовідносин.

Після загальної дискусії «Парламентська діяльність на підтримку процесу Чорноморського економічного співробітництва» можна буде скласти чіткий план спільних дій для успішного вирішення завдань, що стоять перед організацією.

Ще раз дякую вам за виявлене мені довіру.

99 Вибори

Аргументація глави держави

Днями глава держави Леонід Кучма повернувся до Верховної Ради з пропозицією скасувати два прийняті нею закони про внесення змін до закону про вибори Президента України. Цими змінами, нагадаю, парламент, зокрема, пропонував зробити об'єктивнішим представництво у виборчих комісіях на місцях представників партій і колективів, які взяли участь у висуненні претендентів на кандидата у президенти. Йшлося також про внесення повніших даних до декларацій про доходи і майно претендентів та членів їхніх сімей. Леонід Кучма вважає, що неможливо міняти «правила гри» передвиборної кампанії, яка уже розпочалася.

— Аргументи глави держави досить спірні, — прокоментував президентське «послання» завідувач одного з відділів науково-експертного управління Секретаріату ВР Андрій Ришелюк. — Скажімо, Леонід Кучма стверджує, що «з такими, як і будь-якими іншими, змінами законодавства у період проведення виборчої кампанії погодитися не можна, оскільки вони створюють нерівні умови для претендентів та кандидатів у Президенти України залежно від того, на якому етапі проведення виборчої кампанії вони перебувають». Але ж у запропонованих депутатами змінах йдеться про певне спрощення процедури збирання підписів, то неважко це може створювати нерівні умови?

Так само досить спірне і твердження про те, що внесення додаткових даних до декларацій про доходи і майно (а йдеться, швидше, про їх уточнення) можна тлумачити як звуження змісту та обсягів передбачених Конституцією прав громадян.

Аргументація глави держави недоцільності внесення змін стосовно заповнення декларацій про доходи і майно претендентів на президентську булаву просто вражає. Не утримаюся, щоб не процитувати одну з думок: «Як свідчить досвід виборів народних депутатів України, за певних обставин мали місце випадки, коли члени сім'ї відмовлялися кандидатам у наданні інформації про належне членам сім'ї рухоме і нерухоме майно, доходи

і фінансові зобов'язання, що ставило під загрозу участь кандидатів у виборах. Такі ситуації не виключені і стосовно виборів Президента України».

Виходить, політик із президентськими амбіціями, не здатний перекопати дружину чи тещу повідомити про їхні доходи, здатний керувати цілою європейською державою?

Працівник Секретаріату ВР навіть не вважав за серйозне коментувати такий президентський аргумент. Схоже, розгубився, почувши його, і глава адміністрації Президента Микола Білоболоцький. Принаймні, коли я на брифінгу попросив розтлумачити цей «шедевр», склалося враження, що Микола Петрович сприй-

няв це як неспаданий розіграш.

— Разом з тим, — зауважує Андрій Ришелюк, — не можна не погодитися з аргументом Леоніда Кучми, що обидва повернуті ним до Верховної Ради закони передбачають поширення їх дії на правовідносини, які виникли після набуття чинності закону про вибори Президента України. Тобто йдеться про надання зворотної дії у часі, а це в нашому випадку суперечить вимогам статті 58 Конституції.

На думку правників, останній аргумент глави держави парламентові доведеться врахувати, а решту... Утім, слово за Верховною Радою.

Анатолій БЕНЬ.

28 червня економіст Кучма
скаже: «Досить!»

Настирливі чутки про те, що Президент Леонід Кучма не збирається відмовлятися від права видавати економічні укази з не врегульованих законодавством питань, спростував на брифінгу глава президентської адміністрації Микола Білоболоцький. Як відомо, згідно з перехідними положеннями Конституції, таке право Леоніда Кучми закінчується 28 червня ц. р.

За даними глави президентської адміністрації, торік Леонід Кучма підписав 86 таких соціально-економічних указів, а цього року аж 73.

Фахівцям-економістам ще нале-

жить оцінити, як Леонід Данилович скористався цим законотворчим привілеєм і як ці його укази позначилися на житті нашої держави.

Чи не з огляду на можливість такого погляду на законотворчу роботу Президента Микола Білоболоцький зауважив, що порівняно з травнем минулого року обсяги виробництва зросли у половині областей та в п'яти галузях.

Висловлюючи особисту оцінку цієї сфери діяльності патрона, Микола Петрович зауважив, що не варто загострювати увагу на тому, чи припинить Президент видавати

економічні укази, а слід перейнятися запитанням: краще чи гірше від того стануть справи у державі. На його думку, після закінчення права глави держави видавати такі укази справи в державі погіршаться.

Разом з тим М. Білоболоцький нагадав, що згідно з статтею 94 Конституції України глава держави наділений правом ініціювати невідкладний, першочерговий розгляд Верховною Радою запропонованих виконавчою владою законопроектів. Отож є надія, що не гірше нам може бути. Звісно, це не стосується тих, кому вже «далі гірше нікуди».

ПОСТАНОВА ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про порушення Кабінетом Міністрів України законодавства в ході проведення індексації грошових доходів населення

Верховна Рада України, відповідно до Закону України «Про індексацію грошових доходів населення», Постановою Верховної Ради України від 3 грудня 1998 року «Про індексацію грошових доходів населення» постановила провести у грудні 1998 року індексацію грошових доходів населення і запропонувала Кабінету Міністрів України забезпечити контроль за її проведенням на підприємствах, в установах та організаціях усіх форм власності в порядку, встановленому постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 року № 663.

Проте Кабінет Міністрів України постановою від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян» вніс до порядку проведення індексації грошових доходів громадян, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 7 травня 1998 року № 663, зміни, які не відповідають нормам статті 5 Закону України «Про індексацію грошових до-

ходів населення» і позбавляють більшість громадян України права на індексацію їх доходів у межах трикратної величини межі, малозабезпеченості. Крім того, обумовлені пунктом 3 постанови Кабінету Міністрів України від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян» пропозиції щодо подальшого підвищення розмірів індексації грошових доходів населення не базуються на законодавстві.

Громадяни України, трудові колективи, професійні спілки у зверненнях та листах на адресу Верховної Ради України, Президента України та Кабінету Міністрів України висловили свій протест та обурення такими неконституційними діями Уряду, який в умовах підвищення споживчих цін на товари та послуги порушив норми законодавства та гарантоване право громадян України на соціальний захист.

Своє негативне ставлення до таких дій Уряду висловили народні депутати

України. Комітет Верховної Ради України з питань соціальної політики та праці звернувся до Генеральної прокуратури України з проханням опротестувати постанову Кабінету Міністрів України від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян» як протизаконну.

Проте Генеральна прокуратура України не знайшла підстав для прокурорського втручання, чим в черговий раз засвідчила своє небажання стати на захист прав мільйонів громадян України і виконати передбачену пунктом 9 розділу XV «Перехідні положення» Конституції України функцію нагляду за додержанням і застосуванням законів.

Верховна Рада України постановляє:

1. Запропонувати Прем'єр-міністру України:

скасувати постанову Кабінету Міністрів України від 21 грудня 1998 року № 2034 «Про індексацію грошових доходів громадян», яка не відповідає

статті 5 Закону України «Про індексацію грошових доходів населення», згідно з якою індексації підлягають грошові доходи громадян у межах трикратної величини вартості межі малозабезпеченості, а не однократної, як визначено пунктом 1 та 2 зазначеної постанови;

забезпечити виконання Постанови Верховної Ради України від 3 грудня 1998 року «Про індексацію грошових доходів населення».

2. Заслухати інформацію генерального прокурора України про дотримання законів щодо індексації грошових доходів населення.

3. Контроль за виконанням цієї Постанови покласти на Голову Верховної Ради України.

Голова
Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
16 червня 1999 року.
№ 747-XIV.

ЗАСАДИ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ В ГАЛУЗІ ПРАВ ЛЮДИНИ

Верховна Рада України, керуючись Конституцією України, Загальною декларацією прав людини, 1948 року, прагнучи ефективної імплементації прав і свобод, гарантованих Конвенцією про захист прав та основних свобод людини, 1950 року, протоколами до неї, ратифікованими Україною,

прагнучи, щоб права і свободи людини, їх гарантії визначали зміст і спрямованість діяльності держави, вважаючи забезпечення прав і основних свобод людини головним обов'язком держави, органів державної влади та органів місцевого самоврядування,

визнаючи принципи верховенства права у суспільстві й державі як пріоритет прав і свобод людини і громадянина, визнаючи універсальність, взаємопов'язаність та взаємозалежність прав і основних свобод людини і громадянина, надаючи особливого значення правам людини для політичного, економічного, соціального, історичного і культурного розвитку України,

визнаючи людину, її життя і здоров'я, честь і гідність, недоторканність і безпеку найвищою соціальною цінністю, керуючись статтею 8 Конституції України, згідно з якою норми Конституції є нормами прямої дії,

стверджуючи універсальність судового захисту прав і основних свобод людини в разі їх порушення, керуючись статтею 9 Конституції України, згідно з якою чинні міжнародні договори, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, є частиною національного законодавства,

прагнучи до поширення в українському суспільстві гуманістичного, заснованого на загальнолюдських цінностях та ідеалах світогляду й адекватної правової свідомості,

затверджує ці Засади державної політики України в галузі прав людини.

І. Принципи державної політики в галузі прав людини

Визнання прав і основних свобод людини і громадянина такими, що дані людині від народження і є невід'ємними.

Забезпечення верховенства прав і основних свобод людини у відносинах з державою.

Забезпечення рівності всіх людей перед законом і судом.

Визнання верховенства права, за яким проголошення і реалізація прав і основних свобод людини і громадянина засновано лише на законі.

Недопущення звуження змісту та обсягу проголошених Конституцією України прав і основних свобод людини і громадянина.

Визнання презумпції особистої свободи людини

ПОСТАНОВА
ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ

Про Засади державної політики України в галузі прав людини

Верховна Рада України постановляє:

Затвердити Засади державної політики України в галузі прав людини (додаються).

Голова Верховної Ради України
О. ТКАЧЕНКО.

м. Київ,
17 червня 1999 року.
№ 757-XIV.

відповідно до принципу, згідно з яким дозволено все, крім того, що прямо забороняється законом.

Визнання обмеженості свободи держави, її органів і посадових осіб відповідно до принципу, згідно з яким дозволено лише те, що прямо передбачається законом.

II. Основні напрями державної політики в галузі прав людини

Забезпечення верховенства прав і основних свобод людини у відносинах з державою.

Створення належних умов, вироблення механізмів і процедур для повної і безперешкодної реалізації кожною особою своїх прав та законних інтересів.

Приведення законодавства України у відповідність з універсальними стандартами прав людини Організації Об'єднаних Націй та Ради Європи.

Реформування адміністративного та адміністративно-процесуального законодавства з метою належного забезпечення реалізації громадянами своїх прав та законних інтересів у сфері діяльності виконавчої влади, їх дієвої охорони та захисту в суді у разі їх порушення.

Створення системи адміністративної юстиції з метою захисту прав і основних свобод людини і громадянина.

Ратифікація міжнародно-правових актів як універсального, так і регіонального рівня, що проголошують права і основні свободи людини і громадянина та відповідають інтересам та потребам українського народу.

Визнання в установленому порядку юрисдикції міжнародних органів захисту прав людини.

Недопущення звуження змісту та обсягу існуючих прав і основних свобод людини, проголошених Конституцією України, законами України та підзаконними нормативними актами.

Розроблення механізмів реалізації конституційного положення про право людини і громадянина на кваліфіковану правову допомогу, в тому числі безоплатну.

Забезпечення захисту людини і громадянина від по-

сягань з боку іншої людини та посягань з боку держави.

Удосконалення парламентського контролю за дотриманням конституційних прав і свобод людини і громадянина через інститут Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Утворення ефективної судової влади як гаранта прав і основних свобод людини і громадянина відповідно до Конституції України.

Спрямовування діяльності прокуратури на зміцнення демократичної, соціально-правової держави та забезпечення верховенства права, додержання прав і основних свобод людини і громадянина.

Удосконалення законодавства і підвищення дієвості судового захисту як гарантії демократизму виборчої системи.

Конкретизація змісту і меж здійснення конституційного права громадян на свободу об'єднання у політичні партії та громадські організації.

Удосконалення законодавства щодо фінансування діяльності наймасовіших за чисельністю політичних партій.

Розвиток правових основ використання та посилення правових гарантій щодо охорони та захисту конституційного права громадян на проведення мирних зборів, мітингів, походів, інших демонстрацій шляхом прийняття відповідного закону.

Забезпечення кодифікації законодавства про соціальний захист шляхом прийняття Соціального кодексу України.

Посилення реальності права людини на свободу пересування та вільний вибір місця проживання в Україні, зокрема шляхом скасування дозвольного порядку вибору місця проживання (інституту прописки).

Гуманізація та ефективне запровадження законодавства про біженців та вимушених переселенців.

Створення належного механізму реалізації права громадян на оскарження в суді рішень, дій чи бездіяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування, посадових і службових осіб.

Підвищення рівня правової культури і правової свідомості людини і громадянина, формування поваги до закону та визначення механізмів захисту їх прав.

Сприяння розвитку системи органів несудового захисту прав і свобод людини, надання підтримки громадянським організаціям в сфері захисту прав людини.

III. Прикінцеві положення

Жодне з положень цих Зasad державної політики України в галузі прав людини не може тлумачитися всупереч правам і основним свободам людини.

Положення Зasad державної політики України в галузі прав людини є основою законотворчої діяльності в сфері прав і основних свобод людини.

ЗАКОН УКРАЇНИ

Про внесення змін до Закону України «Про податок на додану вартість»

Верховна Рада України постановляє:

1. Пункт 11.11 статті 11 Закону України «Про податок на додану вартість» (Відомості Верховної Ради України, 1997 р., № 21, ст. 156, № 51, ст. 305; 1998 р., № 10, ст. 37, № 18, ст. 95) після абзацу третього доповнити новими абзацами четвертим та п'ятим такого змісту:

«До 1 січня 2001 року платники податку, які продають вугілля та вугільні брикети, електричну та теплову енергію, газ, надають послуги з водопостачання (каналізації), технічного обслуговування ліфтів та систем протипожежної безпеки в житловому фонді, а також надають послуги фізичним особам, не зареєстрованим

платниками цього податку, за користування якими цими особами сплачується квартирна плата, плата за користування телефоном, телевізійними і радіомережами та системами охорони житла, застосовують спосіб податкового обліку, за яким датою виникнення податкових зобов'язань з продажу зазначених товарів (послуг) є дата зарахування коштів на банківський рахунок або у касу такого платника податку або отримання інших видів компенсації вартості таких товарів (послуг), а датою виникнення права на податковий кредит, у тому числі отримання бюджетного відшкодування, є дата списання коштів з банківського рахунку плат-

ника податку в оплату таких товарів (послуг) чи надання інших видів компенсацій в оплату товарів (послуг), вартість яких відноситься до складу валових витрат виробництва (обігу) таких платників податку або підлягає амортизації. У споживачів зазначених товарів (послуг), які зареєстровані платниками цього податку, датою виникнення права на податковий кредит є дата списання коштів з їх банківського рахунку в оплату таких товарів (послуг) або надання інших видів компенсацій їх вартості.

З 1 січня 2001 року норми абзацу четвертого цього пункту діють стосовно операцій з продажу визначених ним товарів (послуг) фі-

зичним особам, не зареєстрованим платниками цього податку, а також установам, що фінансуються за рахунок бюджету».

У зв'язку з цим абзац четвертий вважати абзацом шостим.

2. Цей Закон набирає чинності з дня його опублікування і застосовується з першого податкового періоду, на який припадає набрання чинності цим Законом.

Президент України
Л. КУЧМА.

м. Київ,
2 червня 1999 року.
№ 714-XIV.

ПОЛОЖЕННЯ

I. ЗАГАЛЬНІ ЗАСАДИ

1. Це Положення розроблено відповідно до пункту 6 частини другої статті 15 Закону України «Про вибори Президента України», законів України «Про Центральну виборчу комісію», «Про інформацію», «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні», «Про телебачення і радіомовлення», «Про інформаційні агентства», «Про видавничу справу» та інших законів України, регламентує порядок та умови використання загальнонаціональних, обласних, регіональних (Автономної Республіки Крим, міст Києва і Севастополя) з державною участю комунальних і недержавних засобів масової інформації (далі — ЗМІ) для проведення передвиборної агітації і спрямоване на забезпечення гласності та відкритості виборів Президента України, надання всім кандидатам у Президенти України рівних та однакових умов користування ЗМІ.

2. У Положенні використовуються такі поняття:

суб'єкти проведення передвиборної агітації — кандидати у Президенти України, а також за їх дорученням — їхні довірені особи, уповноважені особи партій (блоків), ініціативних груп виборців;

проведення передвиборної агітації через ЗМІ — розповсюдження суб'єктами проведення передвиборної агітації через ЗМІ у спосіб і у формах, що не суперечать чинному законодавству, такої інформації, яка спонукає виборців до участі у виборах і вільного волевиявлення «за» або «проти» того чи іншого кандидата;

форми передвиборної агітації:

виступ — особисте звернення до виборців суб'єктів проведення передвиборної агітації через ЗМІ, основним змістом якого є викладення передвиборної програми кандидата;

інтерв'ю — відповіді суб'єктів проведення передвиборної агітації на запитання, поставлені журналістами;

прес-конференція — виклад суб'єктами проведення передвиборної агітації передвиборної програми кандидата перед представниками ЗМІ, а також відповіді на запитання;

«гаряча лінія» — відповіді суб'єктів проведення передвиборної агітації на запитання телеглядачів, радіослухачів у прямому ефірі або читачів друкованих ЗМІ під час телефонних розмов у редакції;

дебати — публічний обмін думками двох і більше кандидатів у Президенти України, їх довірених осіб, уповноважених осіб партій (блоків), ініціативних груп виборців з широкого кола суспільних проблем, розв'язання яких пропонується у передвиборних програмах кандидатів;

«круглий стіл» — колективний обмін думками між кандидатами у Президенти України, їх довіреними особами, уповноваженими особами партій (блоків), ініціативних груп виборців за участю представників ЗМІ та виборців у межах проведення передвиборних агітаційних заходів;

політична реклама в ЗМІ — розповсюджувана суб'єктами проведення передвиборної агітації інформація про кандидата у Президенти України, оплачена за рахунок коштів його особистого виборчого фонду, специфікою якої є емоційність, образність, повторюваність, виразність, лаконізм, а метою — пропаганда ідей, поглядів, програмних документів кандидата для формування його політичного іміджу, створення позитивного громадської думки про нього та бажаного впливу на подальшу поведінку учасників виборчого процесу; інформація про того чи іншого кандидата у Президенти України, метою якої є створення його негативного політичного іміджу, має значення антиреклами;

масова інформація — публічно поширювана друкована та аудіовізуальна інформація; аудіовізуальні (електронні) ЗМІ — радіомовлення, телебачення, кіно, мережа Інтернету;

теледіагностична організація, телеорганізація, радіодіагностична організація (редакція, студія, агентство, компанія тощо) — юридична особа, зареєстрована у встановленому законодавством порядку, яка має право організовувати, виробляти й розповсюджувати телерадіопередачі та програми;

логотип — постійний словесний, образотворчий або об'ємний знак, комбінований з літерами, цифрами, словами або без них, що є емблемою телерадіоорганізації, студії, агентства чи окремої особи, які представляють свої телерадіопрограми чи передачі;

друковані ЗМІ — видання, які виходять під постійною назвою, з періодичністю один і більше номерів (випусків) протягом року на підставі свідоцтва про державну реєстрацію; **державні ЗМІ** —

а) державна теле- і радіомовна організація, яка утримується на кошти державного бюджету і забезпечує теле-, радіотрансляцію на всю територію чи відповідний регіон України;

б) державний друкований ЗМІ (друковане видання з державною участю), засновником (співзасновником) якого є орган державної влади, а видання здійснюється на базі або за участю державної власності та відповідного фінансування з Державного бюджету України чи бюджету Автономної Республіки Крим і статуту (програмними цілями) редакції якого передбачається, зокрема, інформування громадян про діяльність цього та вищих органів державної влади;

комунальний ЗМІ — аудіовізуальний чи друкований ЗМІ, створений органом місцевого самоврядування або органом місцевого самоврядування спільно з місцевою державною адміністрацією як засновником (співзасновником) на базі чи за участю комунальної власності та відповідного фінансування з місцевого бюджету, і статуту (програмними цілями, інформаційною концепцією) редакції (юридичної особи) якого передбачається, зокрема, інформування громадян про діяльність цього органу та вищих органів державної влади;

обласне видання, видання міст Києва і Севастополя — обласне комунальне друковане видання та друковане видання обласної державної адміністрації, міське комунальне друковане видання міст Києва і Севастополя; **загальнонаціональний канал мовлення** — канал мовлення, призначений для трансляції телерадіопрограм більш як на половину області України;

про порядок використання засобів передвиборної агітації під час

УКРАЇНА
ЦЕНТРАЛЬНА
ВИБОРЧА КОМІСІЯ

ПОСТАНОВА

м. Київ
18 червня 1999 року № 99

Про Положення про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів Президента України у 1999 році

На підставі пункту 6 частини другої статті 15, статті 32 Закону України «Про вибори Президента України», керуючись статтями 11, 12, 13 Закону України «Про Центральну виборчу комісію», Центральна виборча комісія постановляє:

1. Затвердити Положення про порядок використання засобів масової інформації для проведення передвиборної агітації під час виборів Президента України у 1999 році (додається).

2. Опублікувати постанову в газетах «Голос України» і «Урядовий кур'єр» та оприлюднити в інших засобах масової інформації.

Голова Центральної виборчої комісії
М. РЯБЕЦЬ.

II. ЗАГАЛЬНІ УМОВИ ВИКОРИСТАННЯ ЗМІ

3. Суб'єкт проведення передвиборної агітації має право вести передвиборну агітацію як у державних, комунальних, так і в недержавних ЗМІ.

4. Суб'єкту проведення передвиборної агітації за рахунок коштів, що виділяються з Державного бюджету України на проведення виборчої кампанії (далі — безплатно), надається право користування державними ЗМІ та обласними виданнями, виданнями міст Києва і Севастополя з дотриманням принципів рівних умов і в порядку, передбаченому Законом України «Про вибори Президента України» та цим Положенням.

5. Суб'єкт проведення передвиборної агітації має право за рахунок коштів особистого виборчого фонду (далі — за плату) проводити передвиборну агітацію у державних, комунальних та недержавних ЗМІ. Передвиборна агітація у цьому випадку обмежується лише розмірами особистого виборчого фонду кандидата у Президенти України і здійснюється на умовах рівної оплати за одиницю ефірного часу чи друкованої площі для всіх кандидатів у Президенти України виключно шляхом безготівкових розрахунків.

6. Центральна виборча комісія, створюючи умови для безплатного розміщення у ЗМІ передвиборної інформації кандидатами у Президенти України, не пізніше закінчення строку їх реєстрації за поданням Державного комітету інформаційної політики України та Державного комітету телебачення і радіомовлення України публікує перелік загальнодержавних ЗМІ, а територіальні виборчі комісії за поданням відповідних місцевих державних адміністрацій та органів місцевого самоврядування — перелік державних ЗМІ і комунальних обласних видань.

7. При публікації в друкованих ЗМІ чи передачі у телерадіопрограмах результатів опитування громадської думки, пов'язаних з виборами Президента України, ЗМІ зобов'язані вказувати організацію, яка проводила соціологічне опитування, час його проведення, кількість опитаних, метод збирання інформації, точне формулювання запитання, статистичні оцінки можливої похибки.

8. Політична реклама (антиреклама) має бути означена як така. У політичній рекламі, що розповсюджується суб'єктами проведення передвиборної агітації у друкованих ЗМІ, на загальнонаціональних і регіональних телерадіоканалах, має бути чітко зазначено, від імені кого, а також «за» або «проти» якого кандидата вона розповсюджується.

9. У ході виборів реклама в ЗМІ комерційної, господарської чи іншої діяльності суб'єктів проведення передвиборної агітації здійснюється з урахуванням обмежень, встановлених пунктами 8 та 36 цього Положення.

III. ВИКОРИСТАННЯ ДРУКОВАНИХ ЗМІ

10. Кандидат у Президенти України має право на безплатне розміщення своєї передвиборної програми обсягом до 7800 друкованих знаків, в однаковому поліграфічному виконанні в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр», а також в обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя.

Черговість друкування передвиборних програм кандидатів у Президенти України встановлюється шляхом жеребкування: в газетах «Голос України» та «Урядовий кур'єр» — Центральною виборчою комісією, а в друкованих виданнях Автономної Республіки Крим, обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя — відповідними територіальними виборчими комісіями.

11. Кандидат у Президенти України має право за плату додатково розміщувати матеріали передвиборної агітації у період з дня його реєстрації і до 29 жовтня 1999 року включно в друкованих ЗМІ (як-у державних, обласних, міст Києва і Севастополя, комунальних, так і в недержавних) на умовах рівної оплати за одиницю друкованої площі, в тому числі і в тих друкованих ЗМІ, засновни-

ком (співзасновником) яких він є.

12. Підставою для укладення угоди на публікацію агітаційних передвиборних матеріалів є письмова заява кандидата у Президенти України або його довіреної особи на ім'я керівника редакції відповідного друкованого видання. Заява повинна бути подана не пізніше як за п'ять днів до дати публікації.

Без такої заяви та укладеної угоди редакція друкованого видання не має права на публікацію агітаційних передвиборних матеріалів.

13. Друкована площа, що надається за плату, оплачується відповідно до умов укладеної угоди. В угоді зазначаються: вид і дата публікації, її обсяг, порядок оплати, інші умови. Публікація може бути здійснена лише після надходження коштів на рахунок редакції видання.

14. Редакції друкованих ЗМІ за письмовими запитами Центральної виборчої комісії та відповідних територіальних виборчих комісій, органів Державної податкової адміністрації України повинні надавати вичерпну інформацію про використання суб'єктами проведення передвиборної агітації друкованої площі для агітаційних передвиборних матеріалів у порядку, встановленому Центральною виборчою комісією, а в разі необхідності — надсилати їй копії угод та відповідні публікації.

15. Суб'єкти проведення передвиборної агітації самостійно визначають форму і зміст агітаційних матеріалів, дотримуючись при цьому всіх вимог чинного законодавства. Редакція друкованого видання не може змінювати текст поданих матеріалів без погодження із замовником.

IV. ВИКОРИСТАННЯ АУДІОВІЗУАЛЬНИХ (ЕЛЕКТРОННИХ) ЗМІ

16. Суб'єктам проведення передвиборної агітації надається право безплатного користування державними аудіовізуальними ЗМІ (Національна телекомпанія України, Національна радіокомпанія України, державна телерадіокомпанія «Крим», обласні, Київська і Севастопольська регіональні ДТРК) у межах ефірного часу, визначеного Центральною виборчою комісією.

17. Суб'єкти проведення передвиборної агітації мають право за плату додатково вести свою передвиборну агітацію на каналах як державних, комунальних, так і недержавних ТРК за умови рівної оплати за одиницю ефірного часу в один і той же день мовлення. У цьому випадку обсяг ефірного часу обмежується лише розмірами особистого виборчого фонду кандидата у Президенти України.

18. Вартість однієї хвилини рівноцінного за якістю платного ефірного часу має бути однаковою для всіх суб'єктів проведення передвиборної агітації, а також для ЗМІ, в тому числі і для тих, які є засновниками (співзасновниками), акціонерами аудіовізуальних ЗМІ.

19. Суб'єкти ведення як безплатної, так і платної передвиборної агітації мають право визначати технологічний режим передачі як у формі прямого ефіру, так і у формі аудіо-, відеозапису.

20. Державний комітет телебачення і радіомовлення України разом з підпорядкованими йому державними телерадіокомпаніями забезпечує порядок, за яким трансляція передвиборної агітаційної програми одного з кандидатів у Президенти України на першому загальнонаціональному телеканалі (УТ-1) не повинна збігатися в часі з трансляцією на першому загальнонаціональному радіоканалі (УР-1) програми іншого кандидата, якщо ефірний час для обох програм безплатно надає Центральна виборча комісія. Трансляція передвиборних агітаційних програм кандидатів у Президенти України на каналах ДТРК «Крим», обласних, Київської і Севастопольської регіональних ДТРК не повинна збігатися в часі з передвиборними програмами, що транслюються на загальнонаціональних кана-

лах. ДТРК «Крим», обласні, Київська і Севастопольська регіональні ДТРК не повинні перекривати своїми передачами передвиборні агітаційні програми кандидатів у Президенти України, що транслюються національними телевізійною і радіомовною компаніями на загальнонаціональних каналах.

21. Усі телерадіоорганізації не пізніше 1 липня 1999 року повинні опублікувати в друкованих ЗМІ розцінки платного ефірного часу (вартість однієї хвилини), що надається для проведення передвиборної агітації. Телерадіокомпанії, які ведуть мовлення на загальнонаціональних каналах, здійснюють цю публікацію в газетах «Голос України», «Урядовий кур'єр»; ДТРК «Крим» — у державних друкованих ЗМІ Автономної Республіки Крим; обласні та регіональні — в обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя. У цей же строк розцінки вартості однієї хвилини безплатного ефірного часу подаються загальнонаціональними, обласними та регіональними ТРК до Центральної виборчої комісії.

22. Телерадіокомпанії повинні вести облік як безплатного, так і платного ефірного часу використаного суб'єктами проведення передвиборної агітації. ТРК на письмові запити Центральної виборчої комісії та відповідних територіальних виборчих комісій, Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення, органів Державної податкової адміністрації надають інформацію про виділення ефірного часу суб'єктам проведення передвиборної агітації, а у разі потреби надсилають цим органам копії відповідних угод та платіжних документів, телерадіопередач (у запису на плівці).

23. Під час видачі в ефір матеріалів передвиборної агітації телекомпанія в обов'язковому порядку подає в кадрі свій логотип радіокомпанії до початку і після закінчення такої передачі — свої музичні позивні чи словесну емблему.

24. ТРК здійснюють аудіо-, відеозаписи усіх телерадіопрограм, що містять передвиборну агітацію, і зберігають їх у телерадіокомпанії до вступу на пост новообраного Президента України. На запит відповідної виборчої комісії та Національної ради України з питань телебачення і радіомовлення ці записи надаються їм невідкладно.

V. УМОВИ НАДАННЯ БЕЗПЛАТНОГО (ЗА РАХУНОК КОШТІВ ДЕРЖАВНОГО БЮДЖЕТУ) ЕФІРНОГО ЧАСУ

25. Суб'єктам проведення передвиборної агітації надається право безплатного користування каналами ДТРК шляхом виділення їм рівноцінного і однакового за обсягом часу мовлення на загальнодержавному рівні і в межах зони певного прийому ДТРК «Крим», обласних, Київської і Севастопольської регіональних ДТРК виключно в робочі дні.

26. Загальний обсяг безплатного ефірного часу, що надається суб'єктам проведення передвиборної агітації на загальнонаціональних та місцевих каналах, обумовлюється даними, що укладаються Центральною виборчою комісією з Національною телекомпанією України, Національною радіокомпанією України та ДТРК «Крим», обласними, Київською і Севастопольською регіональними ДТРК.

27. Витрати за надані послуги відшкодовуються Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями згідно з затвердженими кошторисами в межах коштів, передбачених на вибори в Державному бюджеті України;

на загальнонаціональних каналах державного телебачення і радіомовлення (УТ-1 і УР-1) — шляхом оплати послуг відповідно до умов угод, що укладаються Центральною виборчою комісією з Національною телекомпанією України і Національною радіокомпанією України;

на місцевих каналах — шляхом оплати відповідними територіальними виборчими комісіями рахунків, поданих ДТРК «Крим», обласними, Київською і Севастопольською регіональними ДТРК відповідно до умов угод.

28. Конкретні обсяги, дата та час передач, визначених для ведення безплатної передвиборної агітації за кожного з кандидатів у Президенти України, встановлюються на загальнонаціональних і місцевих каналах державного телебачення і радіомовлення Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями за погодженням з Держтелерадіо України та відповідними ДТРК шляхом жеребкування і з дотриманням принципу рівних умов для всіх кандидатів.

29. Керівництвом відповідних ДТРК за результатами жеребкування, що проводить Центральна виборча комісія і відповідні територіальні виборчі комісії за участю суб'єктів проведення передвиборної агітації і в присутності представників відповідних ДТРК, складаються графіки. Ці графіки затверджуються Центральною виборчою комісією для загальнонаціональних каналів не пізніше 15 серпня 1999 року, а для місцевих каналів — відповідними територіальними виборчими комісіями — не пізніше 1 вересня 1999 року.

30. Графіки надання безплатного ефірного часу суб'єктам проведення передвиборної агітації оприлюднюються в триденний строк після затвердження їх Центральною виборчою комісією та відповідними територіальними виборчими комісіями в такому порядку: на загальнонаціональних каналах мовлення — в газеті «Голос України», «Урядовий кур'єр», на місцевих каналах — у державних друкованих виданнях Автономної Республіки Крим, обласних виданнях, виданнях міст Києва і Севастополя.

31. У разі проведення повторного голосування по виборах Президента України передвиборна агітація поновлюється з дня офіційного опублікування рішення про призначення повторного голосування і припиняється в нуль годин за добу до дня повторного голо-

масової інформації для проведення виборів Президента України у 1999 році

сування. Двом кандидатам, які отримали найбільш кількість голосів виборців, протягом останнього тижня перед днем повторного голосування, але не пізніше як за добу до дня повторного голосування, надається безплатний ефірний час на умовах, визначених пунктами 25 — 27 цього Положення.

32. Якщо в результаті розгляду скарги претендента на кандидата у Президенти України Верховний Суд України зобов'язує Центральну виборчу комісію зареєструвати його кандидатом після закінчення строку реєстрації, то відповідні ДТРК зобов'язані надати такому кандидату безплатний ефірний час у порядку, визначеному цим Положенням.

VI. УМОВИ НАДАННЯ ПЛАТНОГО ЕФІРНОГО ЧАСУ

33. Суб'єкту проведення передвиборної агітації платний ефірний час надається на підставі угоди, що укладається ним з телерадіокомпаніями. Для укладення угоди суб'єкт проведення передвиборної агітації подає письмову заяву безпосередньо до відповідної телерадіокомпанії не пізніше як за 7 днів до дати надання ефіру.

34. В цих угодах визначаються: вид передвиборної агітації; дата і час виходу передачі в ефір; тривалість наданого ефірного часу; розмір і порядок його оплати; інші умови.

35. Платний ефірний час на загальнонаціональних і місцевих каналах державних, комунальних чи недержавних ТРК надається суб'єкту проведення передвиборної агітації (у період з дати реєстрації кандидата до 24 години 29 жовтня 1999 року) виключно на підставі укладеної між ним і згаданими ТРК угоди, на умовах, встановлених у п.34 цього Положення. Відшкодування витрат ТРК, пов'язаних із наданням ефірного часу, здійснюється шляхом попередньої оплати в безплатному порядку.

36. Політична реклама допускається тільки на підставі письмової угоди між суб'єктом проведення передвиборної агітації і відповідним ЗМІ за умови попередньої оплати політичної реклами у безготівковому порядку за рахунок коштів особистого виборчого фонду кандидата у Президенти України.

VII. РЕАЛІЗАЦІЯ ІНШИХ ЗАХОДІВ ПЕРЕДВИБОРНОЇ АГІТАЦІЇ НА ТЕЛЕРАДІОКАНАЛАХ

37. З метою надання виборцям більш повної і різноманітної інформації про кандидатів у Президенти України телерадіокомпанії мають за власною ініціативою організовувати в період з 3 серпня до 29 жовтня 1999 року включно (а при повторному голосуванні — не пізніше як за два дні до дня голосування) передачі у вигляді дебатів, «круглих столів», «гарячих ліній» тощо. При цьому ТРК зобов'язані забезпечити участь у таких передачах усіх кандидатів у Президенти України та створити їм рівні умови. Використання коштів державного бюджету для організації і проведення таких передач забороняється.

38. Телерадіокомпанії, які організовують такі передачі, визначають ведучих цих пере-

дач та погоджують їх кандидатури з учасниками передачі. Ведучий узгоджує з учасниками передачі порядок її проведення та стежить за його дотриманням.

Під час проведення таких телерадіопередач ведучий не має права:

- порушувати узгоджений з учасниками передачі порядок її проведення;
- довільно обмежувати час виступу кандидата, уповноваженої особи партії (блоку), ініціативної групи виборців, якщо інше не передбачено порядком ведення передачі або якщо це не обумовлено закінченням ефірного часу, відведеного для цієї передачі;
- виявляти упередженість до будь-кого із учасників передачі та надавати перевагу будь-кому з них;
- припускати реплік, висловлювань, що можуть бути сприйняті як агітаційні.

У разі порушення вимог законодавства щодо проведення передвиборної агітації учасником передачі ведучий зобов'язаний звернути його увагу на неприпустимість таких дій.

39. Учасник передачі зобов'язаний:

- дотримуватись узгодженого порядку проведення передачі;
- вести дискусію, дотримуючись етичних норм поведінки і не припускати образливих, неправдивих висловлювань на адресу інших учасників передачі та таких, що принижують їх честь і гідність;
- виконувати обумовлені узгодженням порядком вимоги ведучого.

40. Якщо телерадіокомпанія за згодою кандидатів у Президенти України має намір передати в ефір виступ, інтерв'ю, прес-конференцію, «гарячу лінію», дебат, «круглий стіл» не в прямому ефірі, то запис передачі здійснюється в режимі прямого ефіру в межах обумовленого обсягу мовлення.

VIII. ОБМЕЖЕННЯ І ЗАБОРОНИ. ОРГАНІЗАЦІЯ КОНТРОЛЮ. ВИРІШЕННЯ СПОРІВ. ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ

41. Центральна виборча комісія забезпечує оприлюднення в державних засобах масової інформації роз'яснення щодо заборони надання виборцям безплатно або на пільгових умовах товарів, цінних паперів, кредитів, лотерей, грошей, послуг під час проведення передвиборної агітації. Текст роз'яснення затверджується Центральною виборчою комісією і з 1 по 30 жовтня 1999 року включно друкується в кожному номері газет «Голос України», «Урядовий кур'єр» на першій сторінці, а також транслюється двічі на день Національною телекомпанією України та Національною радіокомпанією України.

42. Забороняється участь у передвиборній агітації органам та особам, зазначеним у частині першій статті 33 Закону України «Про вибори Президента України».

43. Журналістам, іншим творчим працівникам, а також посадовим особам редакцій ЗМІ, які є довіреними особами кандидатів у Президенти України, уповноваженими особами партій (блоків), ініціативних груп виборців, забороняється брати участь у висвітленні виборчої кампанії у тих ЗМІ, де вони працюють.

44. Телерадіоорганізації та їх керівники або уповноважені ними особи не несуть відповідальності за виступи кандидатів у Президенти України та інших суб'єктів проведення передвиборної агітації, крім випадків трансляції програм, що прямо закликають до ліквідації незалежності України, зміни конституційного ладу насильницьким шляхом, порушення суверенітету і територіальної цілісності держави, підтримки беззаконного захоплення державної влади, війни, насильства, розпалювання міжтнічної, расової, релігійної ворожнечі, посягання на права і свободи людини, здоров'я населення.

За зміст і форму передвиборних телерадіопередач прямого ефіру відповідальність несе суб'єкт проведення передвиборної агітації, якому надано ефірний час.

45. Інформаційні програми телебачення і радіо при висвітленні подій, пов'язаних з виборчою кампанією, не повинні виявляти упередженість чи надавати перевагу одному із кандидатів у Президенти України. Включення до інформаційних та інших телерадіопрограм агітаційних матеріалів кандидатів у Президенти України або політичної реклами не допускається. Телерадіокомпаніям забороняється переривати передвиборні агітаційні програми, в тому числі рекламою товарів, робіт, послуг.

46. Державним, комунальним і недержавним ЗМІ, що діють на території України, з 16 до 31 жовтня 1999 року включно, а також протягом усього періоду організації і проведення повторного голосування забороняється поширювати інформацію про результати соціологічних досліджень і опитувань громадської думки щодо кандидатів у Президенти України.

47. Забороняється вести передвиборну агітацію в зарубіжних ЗМІ, що діють на території України, а також у тих ЗМІ, більше 30 відсотків статутного фонду яких складають іноземні інвестиції.

48. Контроль за дотриманням встановленого чинним законодавством і цим Положенням порядку проведення передвиборної агітації на каналах телерадіокомпаній усіх форм власності здійснюється Центральною виборчою комісією, відповідними територіальними виборчими комісіями, які для цього утворюють спеціальні групи контролю. Склад таких груп формується із числа членів відповідної виборчої комісії, представників Держтелерадіо України в областях, а також спеціалістів у галузі права і журналістики. Група контролю проводить перевірку перебігу передвиборної агітації, розглядає скарги і заяви щодо порушень при її веденні, готує матеріали і експертні висновки на засідання відповідної виборчої комісії.

49. У разі порушення встановленого цим Положенням порядку використання ЗМІ під час проведення передвиборної агітації відповідні виборчі комісії повинні вжити необхідних заходів щодо припинення протиправної діяльності.

50. Перешкоджання шляхом насильства, обману, погроз, підкупу або іншим шляхом вільному здійсненню громадянином права вести передвиборну агітацію, заклики до бойкотування виборів Президента України, опублікування або поширення іншим способом неправдивих відомостей про кандидата у Президенти України, а також агітація у ЗМІ

«за» або «проти» нього у день виборів тягнуть за собою кримінальну чи адміністративну відповідальність згідно з чинним законодавством.

51. У разі коли посадові і службові особи державних органів, органів місцевого самоврядування, які балотуються кандидатами у Президенти України, використовують переваги службового становища при проведенні своєї передвиборної агітації, відповідні виборчі комісії невідкладно надсилають матеріали про це до правоохоронних органів для організації перевірки та вирішення питання про притягнення винних у порушенні чинного законодавства до відповідальності.

52. Засоби масової інформації зобов'язані утримуватись від оприлюднення недостовірних матеріалів, у тому числі й таких, що компрометують кандидата у Президенти України. У разі оприлюднення таких матеріалів відповідний ЗМІ у найближчому своєму випуску, але не пізніше як через сім днів після їх оприлюднення і не пізніше як за два дні до дня виборів, зобов'язаний за вимогою кандидата у Президенти України, стосовно якого поширені недостовірні, на його думку, відомості, дати йому можливість спростувати їх шляхом надання такого ж за якістю ефірного часу для виступів на радіо або по телебаченню, а в друкованому ЗМІ — шляхом публікації тексту спростування (під рубрикою «спростування»), набраного в такому ж обсязі, тим же шрифтом, на тому ж місці шпальти, де друкувалося повідомлення, що спростується.

Спростування повинно містити посилання на відповідну публікацію в газеті чи журналі (передачу на телебаченні, радіо), факти, що оскаржуються. Час на телебаченні, радіо, що надається для спростування, не повинен перевищувати часу тієї частини передачі, зміст якої спростується. Спростування повинно бути оприлюднено без додатків, коментарів і скорочень.

Спростування здійснюється за рахунок відповідного ЗМІ.

Якщо телерадіокомпанія безпідставно відмовляється оприлюднити спростування, а газета чи журнал — опублікувати його, то суб'єкт проведення передвиборної агітації може негайно звернутися до суду.

Поширення в ЗМІ недостовірних відомостей про кандидата у Президенти України тягне за собою цивільно-правову, адміністративну або кримінальну відповідальність згідно з чинним законодавством.

53. Розголошення у ЗМІ під час передвиборної агітації державної або іншої таємниці, що охороняється законом, тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством.

54. У день голосування до його офіційного закінчення (22.00), телерадіокомпаніям у своїх передачах забороняється подавати інформацію про конкретне волевиявлення виборців (інтерв'ю, виступи, результати опитування тощо).

Згідно з регламентом Верховної ради України, закони та інші акти, надруковані в «Голосі України», є офіційною публікацією.

«Той гідний
лиш життя і волі,
Хто кожний день
за них іде на бій»
Гете

Сон совісті народжує монстрів

Точка зору

Усією країною прокотилася хвиля зборів, на яких громадяни з радістю й натхненням одностайно висували претендентом на кандидата у Президенти Кучму Леоніда Даниловича. Такі збори організовували і проводили начальники — керівники підприємств, установ, організацій, районних і обласних адміністрацій.

Часом на таких зборах начальство совісно зізнавалося, що «всенародна» підтримка Л. Кучми — крок вимушений. Треба, мовляв, рятувати своє підприємство, трудовий колектив тощо — адже до жовтня якось треба дожити. І вже зовсім зрідка народ, зібраний для «одобрямс», бунтувався і намагався висунути інших кандидатів. Такі проколи траплялися лише у начальників, котрі залучали на збори багато пенсіонерів. Ветеранам втрачати нічого. Вони можуть дозволити собі розкіш свободи і честі. Про такі випадки у трудових колективах чути не доведеться.

Потім Україною пройшла хвиля «добровільного» збору підписів на підтримку Л. Кучми на підприємствах, у лікарнях, школах. Не називаючи конкретні підприємства і прізвища заповідливих адміністраторів — їх тисячі. Та й не до них моє слово. Бог їм суддя. Або новий Президент.

Моє звернення — до простих громадян. Ви маєте знати: Закон про вибори Президента забороняє організацію збирання підписів на підприємствах, в установах, організаціях. Такі підписи вважають за недійсні. Закон гласить: «Ніхто не має права змушувати виборця підтримати претендента... а також перешкоджати йому у підтримці претендента». Під-

писи, зібрані із застосуванням погроз чи насильства, також вважають за недійсні.

На жаль, єдиний спосіб покарати злочинців — звернення до правоохоронних органів або суду. Але для цього необхідні свідчення свідків. А свідки бояться розправи — звільнення з роботи, передовсім. З цієї причини, гадаю, нікого в Україні не покарають за порушення закону під час збирання підписів.

Але закон дозволяє підтримати підписом будь-яку кількість претендентів. Той, кого силоміць змусили підписатися за Л. Кучму, може розписатися в листах інших претендентів. Усіх, кого ви вважаєте гідними боротися за пост глави держави. Ви навіть зобов'язані так вчинити — це буде ваша відповідь на насильство.

У чому причина незвичайної покірності наших людей? Обурені, ображені, принижені, проте, опускаючи очі додолу, мовчки підкоряються. Економічна криза має трагічні політичні наслідки. За умов масового безробіття втрачають місце на заводі чи в школі — катастрофа для людини. А держава і пальцем не поворухне, аби захистити того, хто підняв голос проти начальства. Багато базі-

каючи про правове, демократичне суспільство, українська влада вибудувала не правову, а ментовську державу. Нехай не ображаються на мене працівники міліції. Цей термін, як жоден інший, точно характеризує нашу виконавчу владу, правоохоронні органи, суд.

У такій ситуації простому громадянину бунтувати проти начальства небезпечно. І ніхто не має права його засуджувати за непротивлення злу.

Хамство, на яке не можеш відповісти ударом, принижувати, ранили душу. Покірно перенесене насильство вбиває в людині все людське, пригнічує її до стану раба. Ось те найстрашніше, що вони, намагаючись зробити з нами. Вони знову будують імперію брехні. Ми бачимо й чуємо цю брехню щодня — придворні телебачення, радіо, газети невідомо займаються словоблудством, вихваляючи подвиги Л. Кучми, видатного реформатора, борця за народне щастя, людини всіх років, батька всіх народів... Щось таке з нами вже було.

Але ж наприкінці 80-х нам здавалося, що тотальна брехня більше не повториться. Ми гадали, що суспільство виробило імунітет проти неї. З'ясувалося, за свободи треба боротися постійно. Боротьба — це життя. Покірність — духовна смерть.

Важливо зазначити, що вводять в оману не лише у зв'язку з виборчою кампанією. Неправду кажуть увесь час, роками. В грудні минулого року я був у відрядженні в Санкт-Петербурзі. Щодня дивився вечірні новини по місцевому каналу. Боже, — думав я, — яка складна в Росії ситуація! Яка либожа криза! Як жаливо живуть люди! Саме так — правдиво — розповідали про життя росіян журналісти. Після російських теленовін, проглядаючи наші солоденькі УТ-1, УТ-2, «Інтер» та ін, можна подумати,

що в Україні життя набагато краще. На жаль, краще воно лише в зображенні брехливих українських журналістів, які працюють на замовлення.

Брехня вийшла за межі засобів масової інформації. Один чиновник, мій земляк, розповідав, як на нараді в Донецьку в зв'язку з приїздом Прем'єр-міністра В. Лустовоїтенка представники міст безбожно обманували голову уряду, розповідаючи про «досягнення» — зібрані податки, проплати енергоносіїв, підйом виробництва. Дивлячись один одному в очі, розуміли, що кажуть неправду, але робили це далі, бо від них хотіли почути саме брехню, а не правду. Від них вимагали 90 відсотків бюджетних коштів спрямувати на зарплату і водночас не менш як 50 відсотків — на оплату енергоресурсів. Віддаючи такі накази, розуміли, що у відповідь можуть почути лише неправдиві звіти. Розуміли, але наказували і неправдиві рапорти слухали прихильно. А тим, хто наважився казати правду про скрутне становище, давали прочухана. Щоб наступного разу казали неправду.

— Куди ж ми котимось? — запитував чиновник. Як можна керувати державою, не знаючи справжнього стану і не бажуючи його знати? Чому і навіщо ми повернулися до приписок і брехні у виробництві та управлінні? Чи є відповідь у Кучми на ці запитання? Втриматися при владі будь-що, аби не довелися відповідати за свою «стабільність», — ось єдина можлива відповідь.

Якщо ми не можемо повстати проти насильників і брехунів відкрито, то маємо боротися «партизанськими» методами. Нехай наше голосування 31 жовтня буде ударом у відповідь. Треба порухатися за нашу спалювану гідність. Інакше наші нащадкам слід викреслити зі словників такі слова і поняття як «гідність» і «честь».

«Одобрямс» — ширма для не чистих на руку

Хроніка. Факти. Події

✓ Київ

ЧАС РОЗВИВАТИ КООПЕРАЦІЙНІ ЗВ'ЯЗКИ

23 червня Посол України в РВ Олександр Божко вручив вітальний листа Голови Верховної Ради України Олександра Ткаченка новообраному спікеру парламенту Вірменії Карену Демірчяну. «Упевнений, що Ваша діяльність на чолі парламенту Вірменії сприятиме поглибленню всебічних вірмено-українських відносин, подальшому розвитку парламентського співробітництва між нашими країнами», — йдеться в посланні.

Голова Національних Зборів РВ та Посол України обговорили сучасний етап і перспективи розвитку відносин між Україною та Вірменією. Зокрема, у торговельно-економічній сфері, на думку співрозмовників, необхідно розвивати взаємовигідні коопераційні зв'язки між суб'єктами господарювання, намагатися енергійніше виходити на ринки один одного.

Хід у відповідь

Кабінет Міністрів України скасував постанову, згідно з якою вироблені в Білорусі товари під час ввезення в Україну звільнялися від податку на додану вартість. Це визначено постановою уряду України від 22 червня, яка набирає чинності з дня опублікування. Постанову Кабінету Міністрів від 18 лютого 1998 року «Про реалізацію угоди між урядами України та Білорусі про вільну торгівлю» визнано такою, що втратила силу. Це рішення ухвалено у зв'язку з декретом президента Білорусі Олександра Лукашенка від 3 лютого 1999 року, відповідно до якого з українських товарів, що їх імпортують на митну територію Білорусі, справляють ПДВ під час митного оформлення.

✓ Берлін

Довкола миротворчості

Україна ще не отримала офіційного запрошення взяти участь в операції з підтримання миру в Косово. Про це повідомив агентству «Інтерфакс—Україна» лідер Народного руху, екс-міністр закордонних справ, депутат Верховної Ради Геннадій Удовенко. Він бере участь у міжнародній конференції «Україна в зоні напруження між Сходом і Заходом» у Берліні. За його словами, згідно з процедурою, Генеральний секретар ООН Кофі Аннан має надіслати в Україну листа із зазначенням потрібної кількості миротворців. Г. Удовенко переконаний, що Верховна Рада не затвердить рішення про участь українських миротворців під командуванням НАТО.

За інформацією «ГУ», отриманою із джерел в Міністерстві оборони, вже є принципова домовленість про участь наших миротворців у Косово. Більше того, відомо, що це буде польовий шпиталь та інженерно-саперна група.

✓ Анкара

Прощай, зброє!

Глава курдської робітничої партії Абдуллах Оджалан закликав своїх прибічників припинити збройний конфлікт і скласти зброю. На його думку, такий крок сприятиме розв'язанню «курдської проблеми». Цю заяву Оджалан зробив на судовому процесі на острові Імрالی у Мармуровому морі.

✓ Белград

Заклали перший камінь

Створення в Косово багатонаціонального суспільства, заснованого на повазі до релігійних переконань усіх громадян, на демократії і праві, гарантували міністри закордонних справ Великої Британії, Німеччини, Італії і Франції. Вони виступили на спільній прес-конференції у Придніпті, підбиваючи підсумки своєї односторонньої поїздки в Косово. Ці чотири країни надали складові міжнародного контингенту найбільшу кількість військовиків.

✓ Фотофакт

Представник концерну «Кока-Кола» Дуглас Улестер на прес-конференції в Брюсселі прийшов із пляшкою свого улюбленого напою і, попиваючи, заявив про жаль у зв'язку зі скандалом, пов'язаним з отруєннями «кокою» у кількох європейських країнах. Він висловив сподівання, що Бельгія все ж таки не ухвалюватиме таких кардинальних рішень щодо напою, як Франція і Голландія.

За повідомленнями кореспондентів «ГУ» і зарубіжних інформагентств. Фото АП.

ПАРЕ вирішила: не карати, а допомагати

(Початок на 1-й стор.).

Проти радикальних методів впливу на Україну висловилися всі політичні групи ПАРЕ і майже всі персональні промовці. Наскрізно думкою було не карати, а допомогти. Лунали навіть і критичні запитання до самої РЕ: чи досить вона робить для наближення України до європейських стандартів? Говорилося й про негативні наслідки можливого ухвалення санкцій. Це, наголошували делегати, лише на руку тим, хто виступає проти європейського спрямування української зовнішньої політики...

Детальніше про вчорашню дискусію та ухвалену ПАРЕ рішення читайте у ватрашньому номері «ГУ». А також коментар щодо ситуації з Україною новообраного

генерального секретаря РЕ австрійця Вальтера Швіммера.

Відбулося обговорення й ситуації в Югославії. Відкриваючи два місяці тому урочистості, присвячені 50-річчю Ради Європи, президент ПАРЕ лорд Раесел-Джонстон заявив: організація прийде в Косово тоді, коли там зможуть гармат. Вони зможуть, отож РЕ готується здійснити обіцяне. Було ухвалено відповідну рекомендацію, яка передбачає відкриття у Приштині представництва Ради Європи. А діяльність її в країні має полягати в контролі за дотриманням прав людини, відкритті офісу омбудсмена, розвитку політичного життя та навчанні суддів.

Гостем слухань був спецпредставник Росії в югославському врегулю-

ванні Віктор Черномирдин. Головна теза його виступу: акція НАТО була величезною помилкою і цілей своїх альянс не досяг. Але, судячи з дебатів, більшість депутатів ПАРЕ так не вважають. Представники України участі в дискусії не брали, готуючись до обговорення з власного питання.

Також асамблея обговорила діяльність нашого «давнього знайомого» — ЄБРР. Від України виступив Євген Мармазов, який вказав на зволікання з розв'язанням питань, пов'язаних із закриттям ЧАЕС. Адже саме ЄБРР — згідно з меморандумом, підписаним Україною, ЄС та «великою сімкою» — доручено концентрувати кошти на закриття ЧАЕС, завершення спорудження об'єкта «Укриття» і добу-

дову двох енергоблоків на Хмельницькій та Рівненській АЕС. З боку ЄБРР, зазначив Євген Мармазов, спостерігається тяганина, затримка з кредитами, висування нових умов для їх отримання. Президент банку Хорст Кьолер, коментуючи виступ українського депутата, наголосив: головним завданням є нині закриття ЧАЕС. Щоправда, про гостру потребу побудови компенсуючих потужностей президент не згадав. І взагалі ЄБРР, сказав він, ще не зовсім розуміє, яка його роль у розв'язанні комплексу чорнобильських питань. Дивно, звичайно, адже з часу підписання вищезгаданого меморандуму йде вже 4-й рік.

Анатолій
МАРЦИНОВСЬКИЙ.
Страсбург.

Сергій Хрущов, син першого секретаря ЦК КПРС Микити Хрущова, та його дружина Валентина Голенко виходять із будинку служби імміграції і натуралізації США. Тут вони складали іспит на право отримання американського громадянства. Сергій Хрущов правильно відповів на 19 запитань із 20, а його дружина — на всі. Вони вельми задоволені собою, адже з 12 липня офіційно стануть повноправними громадянами США.

Фото АП.

На перший — четвертий розподілись

Неприємний сюрприз чатував на головного інспектора збройних сил Конго Норбера Дабіру, який вирішив дізнатися про точну кількість довіреного йому війська. Як показала перевірка, кожний четвертий військовослужбовець армії республіки справно існує лише на папері. Перерахувавши солдатів та офіцерів по головах, ревізори з'ясували, що із 20 тис. особового складу більш як 5 тис. — «мертві душі».

Невідповідності між списками і реальним станом справ пояснюється бурхливими подіями останніх років. У червні 1997-го в столиці Браззавілі спалахнули бойові дії між військами, вірними уродженцям

півдня президентів Паскалю Лісубі, і власною армією колишнього глави держави Сіверьянина Дені Сассу-Нгессо. Останній внаслідок багатомісячних боїв досягнув успіху і знову зайняв головне крісло країни.

Зазнавши поразки, частина війська присягнула новому лідеру. Однак багато хто з військовиків-південців, побоюючись переслідувань, залишили лави збройних сил і втекли в рідні місця: Буензу, Лекуму, Ніарі, Пул. Дехто вступив до партизанських загонів, які б'ються проти президента Сассу-Нгессо, а більшість безслідно розчинилася серед родичів у дальніх селах, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Нова мітла

Новий нігерійський президент Олусегун Обасанджо, який місяць тому склав присягу, вдався до рішучих дій. Спершу він звільнив 99 офіцерів митниці.

Представник канцелярії президента Дуаен Окупе появився журналістам, що одним із найголовніших завдань Обасанджо оголосив боротьбу з корупцією. Він усунув з посади сімох заступників головних контролерів і 92 інших офіцерів митниці.

Для цього це було жодною офіційною причиною, але, на думку чиновників, наближених до глави держави, ці звільнення, які супроводжу-

ються новими призначеннями, входять до серії заходів, спрямованих на боротьбу з корупцією. В день вступу на посаду О. Обасанджо віддав наказ про припинення чинності всіх контрактів, ліцензій і призначень, схвалених колишнім воєнним режимом, починаючи з січня минулого року. Він також пояснив про створення комітету, який має переглянути контракти і встановити «їхню правочинність і правильність».

Колішній військовий режим генерала Абдулаама Абубакара було звинувачено в кумівстві під час розподілу прибуткових контрактів з розроблення нафтових родовищ.

Життя в СРСР надихнуло американця на вбивство Джона Кеннеді?

Президент Росії Борис Єльцин передав президенту США Біллу Клінтону майже 80 документів, що можуть пролити додаткове світло на вбивство Джона Кеннеді.

Свідчення, зібрані в російських державних і приватних архівах, містять інформацію про Лі Харві Освальда, який проживав у СРСР декілька років до моменту свого повернення в США і вчинення вбивства Кеннеді 22 листопада 1963 року. Як вважають американські експерти, із документів можна з'ясувати, чи виношував Освальд план убивства, перебуваючи в Радянському Союзі.

Лі Харві Освальд прийшов у Радянський Союз 1959 року, відмовившись від американського громадянства. Він привернув увагу КДБ, який встановив за ним і його російською дружиною Мариною нагляд. Проте в 1962-му Освальд повернувся в Сполучені Штати і разом з родиною поселився в Далласі. Саме там роком пізніше й пролунав постріл, який перервав життя президента США Джона Кеннеді.

До останнього часу американські дослідники вважали, що Освальд почав замишляти убивство лише після того, як повернувся в Америку. Проте «російські» матеріали можуть спростувати цю теорію.

«Грандіозним проривом» назвав надання цих архівів американській стороні історик Керміт Холл. За його словами, надані документи не були доступні для дослідження три роки тому, коли він разом із колегами приїздив у Росію, повідомляє ІТАР-ТАКС.

Як заявив помічник президента США з національної безпеки Семюел Бергер, архіви буде ретельно вивчено і «всі цікаві деталі стануть надбанням громадськості». Проте, перш ніж це станеться, зазначають експерти, їх доведеться перекласти на англійську.

За словами Керміта Холла, ці матеріали також можуть дати відповідь на запитання про те, що ж саме робив Освальд у СРСР і, зокрема, чи вступав він у контакт з американською розвідкою в цей час.

Син Хрущова відтепер громадянин США

Є така партія! Є такий меценат!

Ближчому знайомству з Валентином Ландиком посприяла благородна справа. Щоправда, коли за його участі проблему було успішно розв'язано, на душі довгий час залишалося почуття гіркоти від того, що не вдається нам поки що гідно осмислити й зрозуміти безкорисливість, щирість намірів своїх співвітчизників...

А сталося ось що

Тривалий час гальмувалося спорудження пам'ятника на могилі Олеса Гончара на Байковому цвинтарі. І тоді вдова письменника Валентина Данилівна Гончар звернулася до Валентина Івановича Ландика, знаючи про уважливе ставлення його до автора «Собору», з проханням допомогти. Не відкладаючи на потім, тоді ще народний депутат України В. Ландик звернувся до Президента, й справа зрушила з місця.

Було цікаво спостерігати за зустрічними й діалогами досвідченого господарника з автором пам'ятника, скульптором Євгеном Прокоповим: з боку промисловця — точний розрахунок і знання реалій життя, а з боку митця — безкомпромісне прагнення гармонії, краси й віддачі своєму творчому задуму. Котре довелося пересвідчитися, як багато справжнього народжується в боротьбі, а точніше сказати, в поєднанні кращого, що об'єднує фанатично відданих своїй справі людей.

До другої річниці смерті Олеса Гончара пам'ятник був завершений. Але з певних причин на урочистостях з нагоди його відкриття Валентина Ландика не було.

Тоді були парламентські вибори

Валентин Ландик — президент групи «Норд». Народився на Донщині. Закінчив Крама-

торський індустріальний інститут. Проїшов усі виробничі сходи й 1987 року очолив об'єднання «Електропобутмаш», яке спеціалізується на випуску побутових холодильників, морозильників, кондиціонерів, пральних машин, газових плит тощо.

У 1993 році призначений віце-прем'єр-міністром України. З 1994-го — народний депутат.

В. Ландик — лідер Партії праці з дня її заснування.

Кандидат технічних наук, академік Міжнародної академії холоду. Президент Національної федерації з настільного тенісу («нордівські» тенісисти — нсодноразові чемпіони України, учасники чемпіонатів Європи, призери юнацьких Олімпійських ігор).

— Вибори наша Партія праці програла, на жаль, — ділиться думками Валентин Ландик. — Причин багато. Але на одній хотілося б зупинитися. Суперники як вагомий «аргумент» використовували звинувачення, що от, мовляв, це партія «жирних котів» (у блоці значне місце посідає керівники великих підприємств України). Але що парадоксально — спекулятивний прийом спрацював, бо виборці не захотіли самостійно проаналізувати ситуацію й зрозуміти, хто є насправді «жирним котом», а хто давно завоював повне право називатися вітчизняним виробником.

— Візьмемо нашу групу «Норд», — продовжує Валентин Ландик. — Сьогодні ми да-

ємо роботу понад 15 тисячам чоловік. Середня зарплата в нас — близько 300 гривень. Нам тісно в Україні. Шукаємо вихід у світ. Маємо підприємства на Кубі, в Йорданії, в Росії. Ми постійно вивчаємо світовий ринок. У минулі роки радянські поставки на Кубу були значними, до того ж більша частина продукції надходила саме з України. Нині ми відновили старі зв'язки й поставляємо в цю країну не лише холодильники та інші вироби, а й запчастини до них. Кубинці звикли до нашої продукції й хочуть продовжувати співпрацю. Але поряд з Кубою розташовані й інші країни Карибського басейну, де також є небяжкі можливості для розвитку туризму, отже й для збуту нашої продукції. Сьогодні працюємо там.

Продукцію «Норду» добре знають в Європі. І це законо-мірно, адже вона відповідає міжнародним стандартам якості, що засвідчують певні престижні відзнаки певних організацій.

Наприклад, за випуск унікального декомпресора, який використовуватимуть в акушерсько-гінєкологічній та хірургічній практиці і терапії «Норд» відзначений золотою медаллю у Пловдиві.

«Міжнародна діамантова зірка якості» від Міжнародного інституту маркетингу (Мехіко), міжнародний приз «Золотий глобус» від організації розвитку Сходу (США), «Золота медаль» Міжнародного ярмарку на Кубі, «Золота медаль» Сибірського ярмарку (Росія) — це нагороди «Норду», якому сьогодні усього 35 років!

А як же політика?

— Якщо ви маєте на увазі економічну політику, — зауважує Валентин Ландик, — то ми її активні учасники. Колишній римський імператор Тиберій сказав намісникам: «У доброго пастуха є звичай стригти своїх овець, а не здирати з них шкуру». Українська податкова політика — здирання шкури, а не стрижка. Тому Партія праці вкотре вносить пропозицію, щоб сукупний податок з прибутків не перевищував 30 відсотків. Щоб ставка податку на додану вартість не перебільшувала 10 відсотків, але була чітко визначена база оподаткування. Ми також пропонуємо звільнити сільськогосподарських виробників від податків на готову продукцію, якщо вона реалізується всередині країни. Та поки що всі наші зусилля, нашілені на захист вітчизняного товаровиробництва, не знаходять розуміння ні в уряді, ні у відповідних інстанціях. От і виходить, що ми хочемо працювати, а ко-мусь це не подобається. Тому виборці й не зрозуміли нашу програму і віддали свої голоси тим, хто гучніше кричав...

Отож треба робити висновки й шукати нових шляхів до завоювання прихильників, тобто електорату. Партія праці прагне бачити серед своїх виборців думаючих людей, інтелігенцію. Як уже зауважувалося, Валентин Іванович — давній прихильник таланту Олеса Гончара. Дізнавшись про те, що німецькі меценати започаткували україно-німецьку літературну премію імені визнаного Майстра української прози, лідер групи «Норд» вирішив відповісти адекватно.

— Ми теж внесемо свою лепту в підтримку молодих літераторів, — пояснює Валентин Ландик. — Починаючи з нинішнього року, встановлюємо літературну премію промислової групи «Норд», яка носиме ім'я Олеса Гончара. Умови конкурсу уточнимо пізніше, а цього року відзначимо учасників — переможців україно-німецької премії.

***

Ханенки, Терещенки... Представники цих благородних родів у минулому дбали не лише про власне процвітання, а й про свою батьківщину. Вони залишили по собі музеї, собори, картинні галереї... І вдячну пам'ять нащадків.

— Ми хочемо працювати, — кажуть Валентин Ландик та його однодумці з Партії праці. — Ми готові разом з усіма вивести Україну з економічної кризи. Україна ще має шанс...

Упевнений, що культуротворча ініціатива відомого промисловця — встановлення літературної премії імені Олеса Гончара для молодих письменників — додасть йому й однодумців, і прихильників.

Віталій АБЛІЦОВ.

Минуле ходить за нами

Як тринадцятирічну дівчинку свого часу зробили зрадницею

Змалечку на її долю випало стільки горя і страждань, що вис-тачило б на багатьох. І ось на 71-му році у двері до Марії Іванівни Прихожай чорною птахою влетіла нова біда — у громадському транспорті викрали всі документи.

Пенсійне поповнило без зволікань, а ось у видачі нового посвідчення учасника Великої Вітчизняної в управлінні соціального захисту населення Ковпаківського району міста Суми жінці відмовили.

— Чому? — обірвалося серце.

— Та ви ж добровільно поїхали до Німеччини, — почула у відповідь...

Марії тільки-но виповнилося одинадцять, коли розпочалася війна. Батько відразу пішов на фронт, залишивши на маминих руках двох бабусь та їх трійку, серед яких вона була найстаршою. Хоч і мала, а вже помічниця: на городі, в хаті, менших доглянути. Проте і з ровесниками побавитися хотілося — сама ж бо ще дитя.

Того нещасливого липневого дня 42-го року вони гралися у центрі Краснопілля неподалік комснатури. Чим малеча роздратувала німецького вартового, невідомо, але він усіх дітей завіз усередину, там переписали їхні прізвища та й прогнали з очей. А через кілька днів Марії прийшла повістка: з'явитися на збірний пункт з речами. Рейх потребував робочої сили.

Мати — в комснатуру, кинулася в ноги поліцаям, староста: майте милість, вона ж ще дитина, загине в неволі. «Зглянулися»: «Якщо така жаліслива, сама лаштуйся в дорогу, а на дочку залишай господарство». — «Ой, мамцю, тоді вже ліпше я». На шматки краялося материне серце, та робити нічого, іншого вибору їй не залишили: її доня мала запла-тити за порятунок сім'ї.

Удень, коли мала йти на збірний пункт, Марійка схопи-

люті. Але й цього разу минулося: малечу залишили. На завод не послали, але в таборі працювати змушували.

У ньому Марійка затрималася до пізньої осені. Коли зарядили холодні дощі, її з подружками знову посадили у вантажівку й повезли. Як з'ясувалося, в Оппелі на Одері, на біржу праці. Трьох старшеньких порозбирали одразу, а на маленьку й худішу Марійку ніхто навіть і не глянув. Так і просиділа самотньо на тій біржі голодна й холодна дві доби. На третю приїхав велосипедом середніх років німець. Глянув на Марійку, постояв, подумав, махнув рукою і, посадивши позаду себе на веломашину, привіз у хутірці Зерковіце.

Дякувати Богу і маминим молитвам — Марійка потрапила до добрих людей. Дітей у них не було, тож подружжя прив'язалося до дівчини, як до рідної доньки. І та платила добром за добро. Коли черз рік господаря мобілізували на фронт, вона радила: здавайтеся у полон, наші нікого не вбивають. Доля уберегла Марійчину баурса. Коли у 45-му вони зустрінуться знову, він скаже їй: «Це Бог мені віддячив за те, що добре поведився з тобою»...

З наближенням фронту до кордону рейху всіх оstarбайтерів вивезли в глибоку Німеччину. Там працювала Марійка на різних роботах. Під кінець війни, скориставшись несуважністю охоронців, вона покинула табір і пішла на схід сонця. Страшними були воєнні дороги рейху, та доля

знову змилювала над 15-річною Марійкою, і вона благополучно дісталася Зерковіце. Зустріли її там як рідну. А коли почула, що незабаром закриватимуть кордони, почала збиратися в дорбгу. Як не вмовляли господарі не залишати їх, стати дочкою, Марійка стояла на своєму. Тож коли неподалік зупинилася на постій радянська військова частина, вона взяла свої пожитки — та й до наших. Там, в особливому відділі, як на духу розповіла все, що з нею трапилося: як гралася біля комснатури, як прийшла повістка, як вони з мамою плакали перед поліцаями і старостою й відпрошувалися, а ті поставили умову: або дочка, або мати...

«Ага» — муркнув «особіст» і, подавши протокола, звелів розписатися.

Розписалася. І лише нині довідалася, що у тому протоколі було написано: «Поїхала у Німеччину добровільно...». Однак тоді, не відаючи, що власноруч підписала собі вирок, Марійка квапилася додому, на давно омріяний схід сонця. Дісталася туди лише через три місяці. Мати не впізнала її: провела дитину, а зустрічає наречену. Обійшла «кістлява» на війні стороною і батька. Чого ще треба? Усі живі, здорові — значить, щасливі.

...Відтоді спливали десятиліття. Змивався світ, змінювалася й сама Марія. Уже в незалежній Україні було прийнято Закон «Про ветеранів війни й гарантії їх соціального захисту». Видали посвідчення й Марії Іванівні Прихожай як такій, кот-

ру було примусово вивезено на роботу до Німеччини. Одержала вона і компенсацію від уряду ФРН за примусові роботи в роки війни. І ось, втративши документи, довідалася, що вона... «добровольець». А таким статус ветерана Великої Вітчизняної — зась.

Отож, потрапивши у безвихідь, вирішила шукати правди у Феміди. Та марно була та надія. Ковпаківський районний суд міста Суми під головуванням Г. Рунова відмовив сімдесятирічній жінці в задоволенні позову на підставі запису, зробленого «особістом» у фільтраційній справі понад півстоліття тому назад, який стверджує, що 13-річне дівча добровільно поїхало в німецьку неволю...

І сміх, і гір. Проте Марії Іванівні не до сміху. Вищезгаданий суддя навіть не прийняв у неї заяву (поки ще є живі свідки. — Авт.) з проханням встановити факт її примусового вивезення до Німеччини: мовляв, заява написана не по формі.

— Як мені жити з таким тавром? — плаче сива жінка.

Нині Марія Іванівна готує касаційну скаргу до обласного суду. Не заради копійчаних пільг, а лише заради торжества справедливості і захисту свого доброго імені. В серці старенької жевріє надія, що у працівників вищої судової інстанції, коли зрозуміють абсурдність ситуації, стане здорового глузду не записувати 13-річну дівчинку в «добровольці-зрадники».

Владислав ЖМУРКОВ.

Сумська область.

ПОНЕДІЛОК,
28 червня

УТ-1

07.30 Анонс.
07.35 Концерт популярних естрадних виконавців.
08.10 Цирк. Арлет Грюс.
09.20 Погода в Україні та світі.
09.30 Шоу самотнього холостяка.
10.00 Мультфільм «Уявна опера».
11.00 УТН.
11.15 Альманах «Основа».
11.45 Милосердя.
12.05 Піонери успіху.
12.35 М. Грушевський. Перший Президент України.
13.05 А. Адан. «Жизель». Балетна вистава Національної опери України.
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Серіал «Війна». Заключна серія.
16.25 Мотив для двох сердець. Концертна програма. У перерві — 17.55 Погода в Україні та світі.
19.15 Право. Ніч народження Конституції.
20.15 Україно, рідний краю.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.45 Футбол від УТН.
22.15 Остання адреса.
22.45 Пісенний вернісаж-98.
23.35 Погода в Україні та світі.
23.45 ТРК «Ера» представляє: «Доброї ночі, Україно!».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Острів скарбів.
10.40 Освітній канал. Опозиційний рух в Україні (протистояння). Світи близькі, світи далекі (Чикаго). Боги і люди в міфах народів світу.
12.00 Закон є закон.
12.05 Моя справа.
12.35 Телефільм-вистава «Рим-17».
14.10 Закон є закон.
14.15 Телефільм «Спогади про Таврію».
14.35 Закон є закон.
14.40 Захист.
15.00 На хвилях Світа. Частина 1.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Містечко.
07.30 ТСН.
07.35 Худ. фільм «Гусарська балада».
09.10 ТСН.
09.15 Серіал «Любов і таємниці Сансет-Біч».
09.50 ТСН.
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 інформаційно-розважальна програма «Не всі вдома».
17.00 Серіал «Морські пригоди».
18.10 Серіал «Принц із Беверлі Хіллз».
18.40 Серіал «Савана».
19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Захар Беркут».
21.40 Сам собі режисер.
22.10 Серіал «Цілком таємно».
23.00 ТСН.
23.15 Нічний кінозал представляє. Худ. фільм «Лісова пісня. Мавка».

УТ-3

«ІНТЕР»
07.00 Подорожі тижня.
07.40 Класна компанія.
08.00 Серіал «Заради кохання».
09.00 Гарний настрій. «Елка і кореші».
09.10 Ут-енд.
09.45 Худ. фільм «Ведмідь».
10.40 Мелорама.
11.10 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 М. Пугачов у програмі «Абазур».
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 Вгадай мелодію.
19.05 Гарний настрій.
19.15 Прем'єра серіалу «Знаменитість». 1 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подорожі».
20.50 Минуле.
20.55 Інтерспорт.
21.00 Прогноз погоди.
21.10 Прем'єра телесеріалу «Екстрадиція». 1, 2 серії.
23.10 «Жінка кохана...». Концерт П. Зіброва. 2 частина.
00.20 Подорожі. Підсумки дня.
00.30 Прогноз погоди.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 Серіал «Контрудар».
08.00 Телемагазин.
08.10 Серіал «Нано».

09.00 Телемагазин.
09.30 Акваторія-Z.
10.00 Пригодицький серіал «Одісея».
10.30 Анонс програм «BIZ-TV».
10.35 Муз. програма «Безхмарний ранок».
12.00 BIZ-TV NON-Stop.
13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».
15.00 Муз. програма «Безперечні хіти».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Телемагазин.
16.45 Клуб «Білий папуга».
17.15 Авторська програма В. Молчанова «Пам'ятаю... Люблю».
17.45 Серіал «Нано».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Серіал «Ніагарські історії».
20.00 Серіал «Контрудар».
21.00 Гумористична програма «Ой!».
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Спираль».
00.05 Мультсеріал «Сімпсо-ни».
01.10 Програма передач.

ICTV

07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі». Мультсеріал
07.25 «Невгамовні». Мультсеріал
07.50 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
08.00 Шлягер бо шлягер
08.50 Поради від «Пані»
09.00 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
10.30 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
11.30 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
12.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
12.30 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 «На всі боки» з Ольгою Котлицькою
13.30 «Elite Italia». Телемагазин
14.00 Мистецький канал «Територія А». Музичний тижневик
14.30 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погода
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал
18.20 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
19.00 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
19.30 Грегори Пек у художньому фільмі «Марево»
21.30 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
22.00 «Гравці». Гостросюжетний телесеріал
23.00 Економічний вісник
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
00.30 «Повітряний вовк». Пригодицький телесеріал
01.30 Програма передач на завтра

ВІВТОРОК,
29 червня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представляє: «Доброго ранку, Україно!».
06.10 «В цей день, який створив Господь». 06.30, 07.00, 08.00 Новини, прогноз погоди, спорт. 07.10 Гість студії. 07.17 Прескур'єр. 07.25 Мультфільм. 07.45 Серіал «Чорна перлина».
09.00 Анонс від УТН.
09.10 Погода в Україні та світі.
09.20 Футбол від УТН.
09.55 Мультфільм.
10.10 Не все так погано у нашому домі.
11.00 УТН.
11.15 Право.
12.10 Остання адреса.
12.40 Національний хіт-парад. Хіт-журнал.
13.00 УТН.
13.15—14.00 Національна академія наук України. Електронна комп'ютерна газета «Всесвіт».
15.00 УТН.
15.10 Православний календар.
15.15 Діловий канал.
16.00 Телефільм «Титан».
17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та світі.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 Серіал «Контрудар».
08.00 Телемагазин.
08.10 Серіал «Нано».

17.20 Серіал «Блакитне дерево».
18.00 Муз. програма «Я то плачу, то сміюсь...».
18.30 Саме той.
19.00 УТН.
19.10 Православний календар.
19.15 Людина і закон.
19.45 Ще зелена калина. Пісні у виконанні заслуженого артиста України Б. Стасків.
20.10 Любі мої, хороші. М. Яковченко.
20.45 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.50 Худ. фільм «Десять негрят». 1 серія.
23.00 Інтергал. U2.
23.45 Погода в Україні та світі.
23.55 ТРК «Ера» представляє: «Доброї ночі, Україно!».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Відкрита віза.
10.25 Закон є закон.
10.30 Телефільм «Кобра».
10.40 Освітній канал. Моделюємо мрію. Урок англійської мови. Марко Вовчок. Життєвий і творчий шлях.
12.00 Перехрестя.
12.30 Закон є закон.
12.35 Дім і стиль.
13.05 Худ. фільм «Голос трави».
14.35 Закон є закон.
14.40 Телефільм «Фантазія пана Леоніда».
15.05 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Сам собі режисер.
07.30 ТСН.
07.35 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Пограбування».
08.50 ТСН.
09.00 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.50 ТСН.
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.00 Серіал «Морські пригоди».
18.10 Серіал «Принц із Беверлі Хіллз».
18.40 Серіал «Савана».
19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Мій охоронець».
21.40 Фонтан-клуб.
22.10 Серіал «Агентство моделей». 1 серія.
23.00 ТСН.
23.15 Проспорт.
23.45 Серіал «Поліція Нью-Йорка».

УТ-3

«ІНТЕР»
07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
08.55 Сім'я від А до Я.
09.05 Серіал «Слідство веде ЗНАТОКІ». Справа № 13 «До третього пострілу».
10.45 Мультсеріал «80 днів навколо світу».
11.10 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 НЛО.
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.30 Вгадай мелодію.
19.00 Серіал «Знаменитість». 2 серія.
20.00 Інформаційна програма «Подорожі».
20.50 Минуле.
20.55 Інтерспорт.
21.00 Прогноз погоди.
21.10 Серіал «Екстрадиція». 3, 4 серії.
23.05 Як це було. Відставка Б. Єльцина. Жовтневий пленум ЦК КПРС 1987 р.
23.50 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
00.00 Нічний сеанс. Худ. фільм «Дурень та його гроші».
01.25 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Зоряні зустрічі.
14.05 Мультфільм «Карлик Нис».
14.30 Ключі від міста.
15.00 Оплески, оплески.
15.30 Пульс.
15.45 На ранковому прийомі.
16.30 Солодке життя.
17.00 Прем'єра телесеріалу «Місто, або Пригоди Сідні Чейз».
17.30 За київським часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 Серіал «Контрудар».
08.00 Телемагазин.
08.10 Серіал «Нано».
09.00 Гумористична програма «Ой!».
09.30 «Вікна». Новини.
10.00 Пригодицький серіал «Одісея».
10.30 Анонс програм «BIZ-TV».
10.35 Муз. програма «Безхмарний ранок».
12.00 BIZ-TV NON-Stop.

13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».
15.00 Муз. програма «Безперечні хіти».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Телемагазин.
16.30 Худ. фільм «Переступити межу». 1 серія.
17.40 Телемагазин.
17.50 Серіал «Нано».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Серіал «Ніагарські історії».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 «Вікна»-бізнес.
21.20 Прогноз погоди.
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Процес».
00.20 Мультсеріал «Сімпсо-ни».
01.00 Програма передач.

ICTV

07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі». Мультсеріал
07.25 «Невгамовні». Мультсеріал
07.50 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
08.00 Бізнес в законі
08.28 Миколина погода
08.30 Економічний вісник
09.00 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
10.30 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
11.30 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
12.00 3 x 4. Найкумедніше домашнє відео
12.30 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 «Хмарочос». Музична програма
13.50 «Elite Italia». Телемагазин
14.00 Пані. Стиль життя
14.30 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погода
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал
18.20 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
19.00 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
19.30 «Серця і душі». Художній фільм
21.30 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
22.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
23.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
00.30 «Повітряний вовк». Пригодицький телесеріал
01.30 Програма передач на завтра

УТ-3

«ІНТЕР»
07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
08.50 Б. Бурда у програмі «Смачно з «Олейною»».
09.10 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.20 Серіал «Слідство веде ЗНАТОКІ». Справа № 13 «До третього пострілу». 2 серія.
10.55 Мультсеріал «80 днів навколо світу».
11.20 Планета Здоров'я.
11.50 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 Всеукраїнський конкурс анекдотів.
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 Вгадай мелодію.
19.10 Серіал «Знаменитість». 3 серія.
20.00 інформаційна програма «Подорожі».
20.50 Минуле.
20.55 Інтерспорт.
21.00 Прогноз погоди.
21.10 Серіал «Екстрадиція». 5, 6 серії.
23.05 Прем'єра програми «Насправді».
23.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.35 Нічний сеанс. Худ. фільм «Хамелеон».
01.15 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Телесеріал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз». 1 серія.
13.50 Шлягер представляє.
14.45 Естафета.
15.00 Недільні зустрічі.
15.30 Правочин.
16.00 Люди і долі.
16.30 Київ діловий.
17.00 Телесеріал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз». 2 серія.
17.30 За київським часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 «Вікна». Парламент.
08.05 Серіал «Нано».
09.00 «Вікна»-бізнес.
09.20 «Вікна». Новини.
09.50 Телемагазин.
10.00 Пригодицький серіал «Одісея».
10.30 Анонс програм «BIZ-TV».
10.35 Муз. програма «Безхмарний ранок».
12.00 BIZ-TV NON-Stop.
13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».

19.15 Пісенний вернісаж-98.
20.15 Бути жінкою.
20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН. Панорама.
21.45 Худ. фільм «Десять негрят». 2 серія.
23.00 «Таврійські ігри» представляють Ю. Юрченка, В. Павліка.
23.35 Погода в Україні та світі.
23.45 ТРК «Ера» представляє: «Доброї ночі, Україно!». Спорт. Гість студії.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Док: телефільм «Історія курорту. Маріанське Лазне».
10.40 Освітній канал. Марко Вовчок. «Інститутка». Урок французької мови. Ф. Достоєвський. «Злочин і кара».
12.00 Закон є закон.
12.05 Телефільм «Пейзаж душі після сповіді».
13.05 Закон є закон.
13.10 Світло.
13.30 Оранта.
13.55 Реальний сектор.
14.25 Діалог зі Сфінксом.
14.55 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Фонтан-клуб.
07.30 ТСН.
07.35 Худ. фільм «Мій охоронець».
09.10 ТСН.
09.15 Серіал «Любов і таємниці Сансет Біч».
09.50 ТСН.
10.00—16.00 Програми УТ-2.
16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».
17.00 Серіал «Морські пригоди».
18.10 Серіал «Принц із Беверлі Хіллз».
18.40 Серіал «Династія Монро». 1 серія.
19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» представляє. Худ. фільм «Кров і вино».
21.40 «Маски» в суперскетчі. Частина 2.
22.10 Серіал «Агентство моделей». 2 серія.
23.00 ТСН.
23.15 Парк автомобільного періоду.
23.45 Серіал «Поліція Нью-Йорка».

УТ-3

«ІНТЕР»
07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
08.50 Б. Бурда у програмі «Смачно з «Олейною»».
09.10 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.20 Серіал «Слідство веде ЗНАТОКІ». Справа № 13 «До третього пострілу». 2 серія.
10.55 Мультсеріал «80 днів навколо світу».
11.20 Планета Здоров'я.
11.50 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 Всеукраїнський конкурс анекдотів.
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 Вгадай мелодію.
19.10 Серіал «Знаменитість». 3 серія.
20.00 інформаційна програма «Подорожі».
20.50 Минуле.
20.55 Інтерспорт.
21.00 Прогноз погоди.
21.10 Серіал «Екстрадиція». 5, 6 серії.
23.05 Прем'єра програми «Насправді».
23.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.35 Нічний сеанс. Худ. фільм «Хамелеон».
01.15 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.10 Київські новини.
13.20 Телесеріал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз». 1 серія.
13.50 Шлягер представляє.
14.45 Естафета.
15.00 Недільні зустрічі.
15.30 Правочин.
16.00 Люди і долі.
16.30 Київ діловий.
17.00 Телесеріал «Місто, або Пригоди Сідні Чейз». 2 серія.
17.30 За київським часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 «Вікна». Парламент.
08.05 Серіал «Нано».
09.00 «Вікна»-бізнес.
09.20 «Вікна». Новини.
09.50 Телемагазин.
10.00 Пригодицький серіал «Одісея».
10.30 Анонс програм «BIZ-TV».
10.35 Муз. програма «Безхмарний ранок».
12.00 BIZ-TV NON-Stop.
13.00 Муз. програма «Своя сорочка».
14.00 Муз. програма «Каприз».

15.00 Муз. програма «Безперечні хіти».
16.00 «Вікна». Новини.
16.15 Телемагазин.
16.30 Худ. фільм «Переступити межу». 2 серія.
17.40 Телемагазин.
17.50 Серіал «Нано».
18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Серіал «Ніагарські історії».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 «Вікна»-бізнес.
21.20 Прогноз погоди.
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Обери мене».

ICTV

07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі». Мультсеріал
07.25 «Невгамовні». Мультсеріал
07.50 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
08.00 Валентин Щербачов представляє...
08.28 Миколина погода
08.30 Перехрестя
09.00 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
10.30 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
11.30 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
12.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
12.30 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 «Европейська площа»
13.25 «Elite Italia». Телемагазин
14.00 Візит. Мадагаскар. Комомбо
14.30 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погода
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал
18.20 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
19.00 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
19.30 «Збиті з пантелику». Художній фільм
21.30 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
22.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
23.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
00.30 «Повітряний вовк». Пригодицький телесеріал
01.30 Програма передач на завтра

СТУДІЯ

07.00 «Роккі, Бульвінкль і їх друзі». Мультсеріал
07.25 «Невгамовні». Мультсеріал
07.50 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
08.00 Валентин Щербачов представляє...
08.28 Миколина погода
08.30 Перехрестя
09.00 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
09.45 «Elite Italia». Телемагазин
10.00 «Зелені гектари». Комедійний телесеріал
10.30 «Elite Italia». Телемагазин
11.00 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
11.30 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
12.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
12.30 «Elite Italia». Телемагазин
13.00 «Европейська площа»
13.25 «Elite Italia». Телемагазин
14.00 Візит. Мадагаскар. Комомбо
14.30 «СокоLINE гніздо». Телесеріал
15.15 «Elite Italia». Телемагазин
15.30 «Невгамовні». Мультсеріал
16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
17.20 «Elite Italia». Телемагазин
17.28, 21.25, 22.58 Миколина погода
17.30 «Вавилон-5». Фантастичний телесеріал
18.20 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
18.30 «Чудернацька наука». Комедійний телесеріал
19.00 «Шпигунські пристрасті». Комедійний телесеріал
19.30 «Збиті з пантелику». Художній фільм
21.30 Новини з відусіль (ТК «Гравіс»)
22.00 «Таємниці Нью-Йорка». Гостросюжетний телесеріал
23.00 Ток-шоу Тетяни Магар «Він і Вона»
23.30 Мистецький канал «Територія А». Хіт-парад
00.30 «Повітряний вовк». Пригодицький телесеріал
01.30 Програма передач на завтра

УТ-3

«ІНТЕР»
07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради кохання».
08.50 Б. Бурда у програмі «Смачно з «Олейною»».
09.10 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
09.20 Серіал «Слідство веде ЗНАТОКІ». Справа № 13 «До третього пострілу». 2 серія.
10.55 Мультсеріал «80 днів навколо світу».
11.20 Планета Здоров'я.
11.50 Серіал «Жінка з ароматом кави».
12.20 Всеукраїнський конкурс анекдотів.
12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми обласних та регіональних телекомпаній.
18.00 Інтерновини.
18.10 Комедійний серіал «Робота».
18.35 Вгадай мелодію.
19.10 Серіал «Знаменитість». 3 серія.
20.00 інформаційна програма «Подорожі».
20.50 Минуле.
20.55 Інтерспорт.
21.00 Прогноз погоди.
21.10 Серіал «Екстрадиція». 5, 6 серії.
23.05 Прем'єра програми «Насправді».
23.25 Телевізійна патрульна служба. Ситуація.
23.35 Нічний сеанс. Худ. фільм «Хамелеон».
01.15 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 А

панорама.
...на хвилин-
...служена артис-
...іни Б. Солти-
...ний вернісаж-
...а в Україні та
...Ера» представ-
...Доброї ночі, Ук-
...анонс.
...канал «Право».
...ний канал. 1. Бу-
...аризький аль-
...Урок німецької
...Біблійні мотиви
...Т. Шевченка.
...є закон.
...телефільм «Укра-
...астя». 1 та 2
...є закон.
...телефільм «Наці-
...ий художній му-
...раїни».
...є закон.
...1+1»
...и» в супер-
...Частина 2.
...ільм ова
...Мав
...л «Любов і та-
...Сансет Біч».
...Програми УТ-
...вдома».
...«Морські при-
...л «Принц із Бе-
...ллз».
...л «Династія»
...л «Джонні
...я кін... пред-
...д. Худ. фільм
...д підозри».
...л «Агентство
...й». 3 серія.
...оги.
...люв.
...«Поліція Нью-
...о.
...«Заради ко-
...д /
...йня»
...ульна
...Ситуація.
...фільм «Про ді-
...у та курочку
...сья і співай!
...еріал «80 днів
...світу».
...Жінка з аро-
...ава».
...серед життя.
...овини.
...Програми об-
...а регіональ-
...комп
...овини.
...фільм «Украли
...Олівера».
...аційна програ-
...роботи».

18.45 «Вікна». Новини.
19.00 Серіал «Ніагарські іс-
торії».
20.00 «Вікна». Парламент.
21.00 «Вікна»-бізнес.
21.20 Прогноз погоди.
21.30 «Вікна». Новини.
22.00 Новини кіно.
22.10 Худ. фільм «Угода».
00.05 Мультсеріал «Сімпсо-
ни».

01.05 Програма передач.

ICTV

07.00 «Роккі; Бульвінкль і їх
друзі». Мультсеріал
07.25 «Невгамовні». Мульт-
серіал
07.50 Новини звідусіль (ТК
«Гравіс»)
08.00 Супербол
08.28 Миколина погода
08.30 Час «Ч». Військовий
тележурнал
09.00 «Соколине гніздо».
Телесеріал

09.45 «Elite Italia». Телема-
газин
10.00 «Зелені гектари». Ко-
медійний телесеріал
10.30 «Elite Italia». Телема-
газин

11.00 «Чудернацька наука».
Комедійний телесеріал
11.30 «Шпигунські прис-
трасті». Комедійний
телесеріал

12.00 3 x 4. Найкумедніше
домашнє відео
12.30 «Elite Italia». Телема-
газин

13.00 Разом з Вами. Розва-
жальна програма
13.50 «Elite Italia». Телема-
газин

14.00 Модний час
14.30 «Соколине гніздо».
Телесеріал

15.15 «Elite Italia». Телема-
газин
15.30 «Невгамовні». Мульт-
серіал

16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал
«Територія А». Хіт-па-
рад

17.20 «Elite Italia». Телема-
газин
17.28, 21.25, 22.58 Миколи-
на погода

17.30 «Вавилон-5». Фантас-
тичний телесеріал
18.20 Новини звідусіль (ТК
«Гравіс»)

18.30 «Чудернацька наука».
Комедійний телесеріал
19.00 «Шпигунські прис-
трасті». Комедійний
телесеріал

19.30 «Батарейки в комп-
плект не входять». Ху-
дожний фільм
21.30 Новини звідусіль (ТК
«Гравіс»)

22.00 «Таємниці Нью-Йор-
ка». Гостросюжетний
телесеріал
23.00 Ток-шоу Тетяни Ма-
гар «Він і Вона»

23.30 Мистецький канал
«Територія А». Хіт-па-
рад

00.30 «Повітряний вовк».
Пригодницький теле-
серіал

01.30 Програма передач на
завтра

П'ЯТНИЦЯ, 2 липня

УТ-1

06.00 Анонс.
06.05 ТРК «Ера» представ-
ляє: «Доброго ранку,
Україно!»

06.10 «В цей день, який
створив Господь».
06.30, 07.00, 08.00
Новини, прогноз пого-
ди, спорт. 07.10 Гість
студії. 07.17 Прес-
кур'єр. 07.25 Мульт-
фільм. 07.45 Серіал
«Чорна перлина».

09.00 Анонс від УТН.
09.10 Погода в Україні та
світі.

09.25 Здорові були.
10.00 Зіркі, на сцену!
10.30 Надвечір'я.
10.50 Мультфільм.
11.00 УТН.

11.15 Захист.
11.40 Телефільм.
12.10 Ток-ринг.
13.00 УТН.

13.15—14.00 Національна
академія наук України.
Електронна комп'ю-
терна газета «Все-
всім».

15.00 УТН.
15.10 Православний кален-
дар.

15.15 Діловий канал. Фінан-
совий огляд. Казна.
16.00 Веселі старті.
16.30 Пісні у виконанні О.
Крюкової.

17.00 УТН.
17.10 Погода в Україні та
світі.

17.20 Серіал «Блакитне де-
рево».

18.05 Милосердя.
18.30 Саме той.
19.00 УТН.

19.10 Православний кален-
дар.

19.15 Серіал «Названий
син». Заклучна серія.
20.10 Альманах «Основа».

20.40 Вечірня казка.
21.00 УТН.

21.50 Мультфільм для до-
рослих.
22.00 Не все так погано у
нашому домі.
22.50 інтеграл. А. Башунг.
23.35 Погода в Україні та
світі.

23.45 ТРК «Ера» представ-
ляє: «В ніч на суботу»
з Оленою Роміною.
00.40 Серіал «Кувал-
да».

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Людина і закон.
10.35 Худ. телефільм
«Об'єкт «Джей»».

12.15 Закон є закон.
12.20 На хвилях Світазя.
Частина 2.

13.20 Відкриваємо Біблію.
13.55 «Шелляле».

14.25 Закон є закон.
14.30 Банк ідей.
15.00 Закон є закон.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Табу.
07.30 ТСН.
07.40 «Імперія кіно» пред-
ставляє. Худ. фільм
«Об'єкт підозри».

09.15 ТСН.
09.20 Серіал «Любов і та-
ємниці Сансет Біч».

09.50 ТСН.
10.00—16.00 Програми УТ-
2.

16.00 ТСН.
16.15 «Не всі вдома».

17.00 Серіал «Морські при-
годи».

17.50 «Імперія кіно» пред-
ставляє. Худ. фільм
«Шерлок Холмс і мас-
ки смерті».

19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» пред-
ставляє. Худ. фільм
«Зірка «Плейбою»».

21.40 Серіал «Тисячоліття
помсти».

22.30 Мистецко.
23.00 ТСН.

23.15 Телеманія.
00.00 Нічний кінозал пред-
ставляє. Худ. фільм
«Рембрандт».

УТ-3

07.00 Від і до.
08.00 Серіал «Заради ко-
хання».

08.55 Домострой.
09.10 Телевізійна патрульна
служба. Ситуація.

09.20 Мультфільм «Сонечко
на нитці».

09.30 Джентльмен-шоу.
10.00 Телевізійний центр
моди.

10.35 Мультсеріал «80 днів
навколо світу».

11.25 Серіал «Жінка з аро-
матом кави».

12.15 Шоб пам'ятали. Ю.
Каморний.

12.50 Інтерновини.
13.00—18.00 Програми об-
ласних та регіональ-
них телекомпаній.

18.00 Інтерновини.
18.10 Гарний настрій.
18.25 Всеукраїнський кон-
курс анекдотів.

19.00 Поле чудес.
20.00 Інформаційна програ-
ма «Подорожі».

20.50 Минуле.
20.55 Інтерспорт.
21.00 Прогноз погоди.

21.10 Худ. фільм «Убивство
Версаче».

22.50 А. Цой у програмі
«Жіночі історії».

23.25 N-кілометр.
23.35 Телевізійна патрульна
служба. Ситуація.

23.50 Кохання з першого
погляду.

00.20 Про це... у серіалі
«Голод».

00.50 Прогноз погоди.

КАРТРК

13.00 Анонс.
13.05 Київські новини.
13.15 Телесеріал «Місто,
або Пригоди Сідні
Чейз». 3 серія.

13.45 Шлягер представляє.
14.20 Крила.
14.50 Автографи. Астроя.

15.20 Плігрім.
15.40 Домашній доктор.
16.00 Київські мініатюри.
16.30 Конкурент.

17.00 Телесеріал «Місто,
або Пригоди Сідні
Чейз». 4 серія.

17.30 За київським часом.

СТБ

07.00 Програма передач.
07.05 «Вікна». Парламент.
08.05 Серіал «Нано».

23.55 Мультсеріал «Сімпсо-
ни».

01.10 Програма передач.

ICTV

07.00 «Роккі; Бульвінкль і їх
друзі». Мультсеріал
07.25 «Невгамовні». Мульт-
серіал

07.50 Новини звідусіль (ТК
«Гравіс»)
08.00 НБА-Джем

08.28 Миколина погода
08.30 Фант-лото «Бінго»
09.00 «Соколине гніздо».

09.45 «Elite Italia». Телема-
газин
10.00 «Зелені гектари». Ко-
медійний телесеріал

10.30 «Elite Italia». Телема-
газин
11.00 «Чудернацька наука».

11.30 «Шпигунські прис-
трасті». Комедійний
телесеріал

12.00 Ток-шоу Тетяни Ма-
гар «Він і Вона»
12.30 «Elite Italia». Телема-
газин

13.00 Шлягер, бо шлягер
13.50 «Elite Italia». Телема-
газин

14.00 Вітражі
14.30 «Соколине гніздо».

15.15 «Elite Italia». Телема-
газин
15.30 «Невгамовні». Мульт-
серіал

16.00 «Гей, Арнольде!». Мультсеріал
16.30 Мистецький канал
«Територія А». Хіт-па-
рад

17.20 «Elite Italia». Телема-
газин
17.28, 21.25, 22.58 Миколи-
на погода

17.30 «Вавилон-5». Фантас-
тичний телесеріал
18.20 Новини звідусіль (ТК
«Гравіс»)

18.30 «Чудернацька наука».
Комедійний телесеріал
19.00 «Шпигунські прис-
трасті». Комедійний
телесеріал

19.30 Джон Белуші у худо-
жньому фільмі «Брати
Блюз»

21.30 Новини звідусіль (ТК
«Гравіс»)

22.00 «Таємниці Нью-Йор-
ка». Гостросюжетний
телесеріал

23.00 Тижневий огляд НБА
23.30 Мистецький канал
«Територія А». Хіт-па-
рад

00.30 «Повітряний вовк».
Пригодницький теле-
серіал

01.30 Програма передач на
завтра

СУБОТА, 3 липня

УТ-1

07.30 Анонс.
07.35 ТРК «Ера» представ-
ляє: мультфільми.
07.40 Серіал «Земля
обітована». Цікаві істо-
рії. Музика. 08.35 Се-
ріал «Кувалда».

09.25 Погода в Україні та
світі.

09.35 Хто в домі хазяїн?
10.05 Сніданок меломана.
10.35 Веселі старті.
11.00 УТН.

11.10 Православний кален-
дар.

11.20 Національний хіт-па-
рад. Хіт-журнал.

11.45 Док. серіал «Хроніки
дикої Африки».

12.20 Знайомий незнайо-
мець. О. Марцинків-
ський.

13.25 Розслабтесь, ви в
ефірі...
14.00 Здорові були.

14.30 Оранта. Церква Свя-
тої Параскеви-П'ятниці
у Львові.

15.00 УТН.
15.10 Православний кален-
дар.

15.20 Моя справа.
16.00 Досьє.
16.30 Classic-прем'єр.

17.00 Погода в Україні та
світі.

17.10 Зі скарбниці світової
музичної культури. Й.
С. Бах.

«Страсті за Матвієм».
18.30 Піонери успіху.
19.00 Погляд у світ. Огляд
міжнародних подій.

19.40 Отаман Карпат Іван
Попович скликає дру-
зів...
20.40 Вечірня казка.

21.00 УТН. Панорама.
21.45 Худ. фільм «Пастер».
23.40 Погода в Україні та
світі.

23.50 ТРК «Ера» представ-
ляє: «Доброї ночі, Ук-
раїно!» 00.00 Серіал
«Щоденник Червоного
черевичка». 00.30
«Еродром». Нічна
програма для дорос-
лих. Гість студії. Музи-
ка.

УТ-2

10.00 Телеанонс.
10.05 Закон є закон.
10.10 Молодіжний канал.

СТУДІЯ «1+1»

07.00 Парк автомобільного
періоду.
07.40 Як стати зіркою.

08.15 Мультсеріал «Приго-
ди Соніка».

08.45 Серіал «Брати Гарді».
09.10 Серіал «Нові пригоди
Робін Гуда».

10.00—14.00 Програми УТ-
2.
14.00 Блок громадського
телебачення.

15.00 Вікно в Америку.
15.30 Програма «Метропо-
літен».

15.40 Серіал «Пригоди
Бріско Каунті-молод-
шого».

16.30 Серіал «Ксена —
принцеса-воїн».

17.20 Як стати зіркою.
17.50 «Імперія кіно» пред-
ставляє. Худ. фільм
«Джон та Сем».

19.30 ТСН.
19.50 «Імперія кіно» пред-
ставляє. Худ. фільм
«Померти молодим».

21.50 Серіал «Уокер — те-
хаський рейнджер».
22.40 Повне марабу.
23.10 Нічний кінозал пред-
ставляє. Худ. фільм
«Життя О'Хару, курти-
занки».

УТ-3

09.00 «Інтер»-анонс.
09.05 Прогноз погоди.
09.10 Мультсеріал «Нові
пригоди черепашок-
ніндзя».

09.35 Гумористична прог-
рама «Не час».

09.50 Ранкова зірка.
10.35 Ранкова пошта.
11.10 НЛО.

11.40 Смак.
12.00 Ризький балзам на
душу. Ф. Кірков.

12.30 Телевізійний центр
моди.

13.00 Життя серед життя.
13.35 Спорт-тайм.

14.10 Худ. фільм «Бронзо-
вий птах». 2 серія.

15.20 Прем'єра авторської
програми В. Молчанова
«Пам'ятаю... Любо-
лю...» А. Новиков.

15.45 Красиво. Співає В.
Меладзе.

16.10 Худ. фільм «Яструб-
убивця».

17.50 До 200-річчя О. С.
Пушкіна. «200 років
потому: знову на пів-
дні». Частина 9.

18.00 Національна лотерея.
18.10 Серіал «Слідство ве-
дуть ЗНАТОКИ». Спра-
ва № 14 «Підласок із
огірком». 1 серія.

20.00 Інформаційна програ-
ма «Подорожі».

21.00 Прогноз погоди.
21.10 Гарний настрій. «Елка
і кореші».

21.20 Худ. фільм «Лікування
за доктором Лохов-
ським».

22.00 Ах, анекдот, анек-
дот...
23.00 Худ. фільм «Чорна
маска».

00.35 Прогноз погоди.

КАРТРК

08.00 За київським часом.
08.15 На ранковому прийо-
ді.

СТБ

08.00 Програма передач.
08.05 Програми «BIZ-TV».

10.00 Серіал «Мауглі».

10.30 Док. серіал «Мак і
Матлі. У світі гіршів-
ди».

11.00 Серіал «Роки Гершві-
на». 1 серія.

11.55 Телемагазин.
12.05 Серіал «Гаваяська
мітка».

13.00 BIZ-прогноз.
13.10 BIZ-парад.

14.00 BIZ-сюрприз.
15.00 Худ. фільм «Людина з
кримінальним мину-
лим».

17.30 Авторська програма
В. Молчанова «Пам'я-
таю... Люблю...» Є.
Жарковський.

18.00 Імпреза.
18.30 Серіал «FX-ілюзія
вбивства». 2 серія.

19.30 Вікна в світ.

У номер

✓ Миколаїв

Вийде «Фрегат» у поле

На Первомайському заводі «Фрегат», досі добре відомому виробникові зрештовувальних установок, проведено випробування дослідних зразків двох нових виробів — дискової борони глибокого обробітку ґрунту та універсального широкозахватного обприскувача. Створені у співдружності з науковцями Інституту механізації й електрифікації сільськогосподарства Української академії аграрних наук, обидва агрегати відповідають, на думку фахівців, найкращим світовим аналогам, зате вартість їх майже вдвічі нижча. Невдовзі розпочнеться і серійний випуск нових машин, застосування яких дасть змогу селу вести обробіток ґрунту й захищати рослини економічно й високоефективно.

✓ Черкаси

Ні — насильству і жорстокості

Черкаська облдержадміністрація затвердила низку заходів, спрямованих проти пропаганди насильства, жорстокості, розпусти та розповсюдження продукції порнографічного характеру. Голова облдержадміністрації А. Даниленко розпорядився також переатестувати всі фірми та приватних осіб, що займаються роздрібною торгівлею і прокатом аудіовізуальних творів і фонограм.

✓ Луганськ

Компанія відкрита для інших

Створення клірингової компанії «Оренбург—Луганськ» відбулося в рамках угоди про економічне, культурне та наукове співробітництво між українським та російським містами. Основні напрями діяльності компанії — це взаємопостачання продукції та товарів місцевих підприємств, організація кооперативних та технологічних зв'язків, реалізація спільних інвестиційних проектів, а ще сприяння погашенню заборгованості між підприємствами сусідніх країн. Компанія «Оренбург—Луганськ» є відкритою для всіх бажаючих.

✓ Рівне

Равлики для капіталістів

На оголошення Млинівської райспоживспілки про закупівлю виноградних слимаків найактивніше відгукнулися діти: ще б пак, хто ж не скористається з чудової нагоди заробити на морозиво та солодощі! Тож виробничо-заготівельне підприємство Млинівського районного споживчого товариства заготовило кілька тонн равликів, що їх на Заході вважають делікатесом. Щоправда, млинівські заготівельники тримають у секреті адреси, за якими відправляють за кордон заготовлене — мовляв, комерційна таємниця. Але не приховують, що для них ця справа вигідна.

✓ Фотофакт

169 випускників полтавських шкіл одержали золоті медалі. Кожному з них Фонд підтримки талановитих дітей — фундатор міський голова Анатолій Кукоба — вручив грошові премії.

Фото Павла ЗДОРОВИЛА (ДІНАУ).

Природа-матінка чи її діти

Відлуння трагедії

Аварія 24 травня ц. р. забрала життя 50 гірників, із яких 11 померли у лікувальних закладах. Завершила роботу урядова комісія з розслідування причин цієї трагедії.

За офіційною версією, того «чорного» понеділка від іскри в електропроводі вибухнув мстан. Смерть людей настала через значні опіки та вдихання чадного газу в перші секунди після вибуху.

Експерти встановили точний час трагедії — 15 година 50 хвилин. До цього моменту жодний(!) із датчиків рівня метану не просигналізував про небезпеку. В нормі були показники на вхідному і вихідному струмені, свіже повітря закачувалося у достатньому обсязі. Всі засоби захисту, за висновком комісії, виявилися справними.

Чому тоді небезпечі не можна було запобігти? За твердженням фахівців, виділення метану сталося моментально в зоні підвищеного гірничого тиску. Вибух пролунав майже одразу, за кілька мілісекунд. Тому автоматика, яка від'єднує електрообладнання в разі змін газової обстановки, спрацювати не встигла.

Фахівці стверджують, що за будь-яким нещасним випадком під землею — людська помилка. Було названо винних і цього разу — вісім працівників шахти звільнено за пропозицією урядової комісії як відповідальних за стан електрообладнання.

Це — версія офіційна. А що думають про причини аварії і загалом про стан безпеки праці самі «засядьківці»? Слово — постраждалим.

Геннадій ЛУНЬОВ, гірничий робітник очисного вибою: — Чесно кажучи, мені не до думок

про те, чому так сталося. Щойно виписали з лікарні, почуваюся ще погано, дихати важко, ось до пансіонату збираюся.

Коли пролунав вибух, вибухова хвиля підкидала людей. Ми з товаришами включилися у саморятівники і стали рухатися на свіжий струмінь. Там вентиляційний штрек 560 метрів, ухил дуже великий. Відчуваю: задихаюся, не дійду. Подумки вже з рідними попрощався. Але все-таки дістався запасних саморятівників: на цій ділянці передбачено пункт перемикання. Я залишився живий. Але довіку не забуду хлопців, які лежали там і яким уже нічим не можна було допомогти.

Володимир БЕГУН, гірничий робітник очисного вибою, ланковий:

— Навколо нічого не було видно за суцільним димом і білим пилом. Це хвилину змело сланцеві заслони. Якби не вони, вибухнув би ще і вугільний пил. Тоді людей загинуло б набагато більше. Я теж вижив завдяки запасним саморятівникам, вчасно переключився. На шахті я двадцять років, але ніколи в подібну халепу не потрапляв.

Володимир ХРАВІНІН, прохідник:

— За кілька хвилин до вибуху я подивився на свій датчик. Він показував концентрацію метану 0,5 відсотка. Це безпечно. Досі

не можу зрозуміти, як стався вибух за такого рівня газу.

Олег ДЕМУРЕНКО, слюсар:

— Я чотири роки працюю, але ніколи нічого такого на нашій ділянці не пам'ятаю. З технікою безпеки на шахті дуже суворо, нещодавно іспити чергові складали. І тут така аварія. Спогади про те, що пережив, такі сильні, що не знаю, чи зможу повернутися на роботу.

спричинили аварію на Донецькій шахті імені Засядька?

А ось думка інших робітників шахти.

Євген КОСТЮЧЕНКО, гірничий робітник очисного вибою: — Не можу стверджувати, що в тому, що трапилось, є провина когось із керівництва. Навпаки, технічний персонал на шахті дуже сильний і досвідчений. Очевидно, викид метану стався через «посадку» лави. Виникла тріщина, через яку пішов газ.

Що стосується засобів індивідуального захисту, скажу так: майже вистачає. Іноді трапляється нестача «пельюсткових» респіраторів, тоді використовуємо інші або міняємося змінна зі змінною. Інше все є, у кожного і саморятівник. Крім того, на виробках є пункт перемикання, адже цей апарат розрахований на 45 хвилин ходьби. Тому потрібно мати запасні, аби вистачило вийти далі. Є терміни, коли саморятівники треба міняти, їх регулярно перевіряють, якщо є сліди пошкодження — негайно замінюють. З цим проблем не було ніколи.

Олександр ВОЛКОВ, кріпильник:

— Причина аварії? Невезіння. Шахта є шахта, і тут нікуди не дінешся. Матінку-природу не передбачиш.

Після вибуху контроль у шахті став іще суворіший. Хоча завжди ставлення до нашої роботи було прискіпливим. Постійно стежать, щоб паспорта кріплення дотримувалися. Щотижня троє нормувальників спускаються, перевіряють. Наприкінці місяця — ціла комісія. Коли щось не так — одразу переробляємо.

Слід віддати належне, необхідні матеріали для нашої роботи постачають без затримок. Напередодні, наприклад, замовляю метал, затяжку.

Приходжу на зміну — на «точці» вже все лежить. Засобами індивідуального захисту — саморятівник, світильник, одяг, взуття — забезпечені. І 800 грамів мила на місяць, як належить, отримуємо. Не хочу хвалитися, але з іншими підприємствами нас годі й порівнювати.

Ліна КУЩ.

Донецьк.

Європаркет від «Коливані»

Вітчизняний стиль

Схоже, свого часу 750 акціонерів ВАТ «Коливань», що в селищі Клевань на Рівненщині, не помилилися, довіривши керівництво підприємством Івану Васильовичу Чорнобай — людині, добре знайшій в області. І не лише тим, що виконав неписані заповіді людського буття: виростив трьох дітей; посадив чимало дерев, бо тридцять років очолював Клеванський держлісгосп — один з кращих на Рівненщині (отримав чимало нагород і почесне звання «Заслужений працівник лісового господарства України»); побудував багато житла та об'єктів соціально-культурного призначення, а й тим, що він — добрий господарник, мисляча людина.

Є у нього програма мінімум і максимум. Щодо першої, то це — утриматися на плаву в час економічної кризи, що охопила нашу державу, зберегти виробництво, робочі місця, дати людям можливість заробити копітку.

— А це можливо лише за умови, що наша продукція користуватиметься попитом і її купуватимуть, — каже Іван Васильович. — Отож дбаємо про те, щоб вона була високої якості. А випускаємо ми паркет різних видів і розмірів, який відповідає вимогам євростандарту.

Тому його охоче купують фірми Швеції, Німеччини, Польщі, Болгарії, Росії. Саме торгівля із зарубіжними партнерами дозволяє ВАТ «Коливань» триматися на плаву, бо не всі українські покупці платоспроможні. Хоча за п'ять років існування «Коливань» зуміла утримати своїх постійних клієнтів, радітимуть клеванці й новим замовникам.

— Не люблю жити в борг, — каже голова правління І. Чорнобай. — Самі вчасно розраховуємося з поставальниками деревини, вимагаємо цього і від покупців нашої продукції. Ще одна стаття прибутків ВАТ

«Коливань» — продаж деревних заготовок шведським фірмам. Придбання італійської сушарки дало можливість підприємству мати більший зиск від такої операції: на кожному кубометрі сухих заготовок додатково одержували від 200 до 400 гривень. Шведських партнерів влаштовує висока якість продукції клеванських деревообробників, вони мають намір поставити сюди верстати, щоб ті заготовки обробляли на деталі для меблів. Клеванці готові до такого співробітництва.

Керівник «Коливані» не з тих, хто скаржиться на нинішні складні умови господарювання. Але все-таки не втримався, висловив свої міркування щодо податкової політики держави, щодо частин змін у податковому законодавстві. Ні, не про розміри податків казав І. Чорнобай, а про кількість — очолюване ним підприємство сплачує близько сорока їх видів.

У програмі «максимум» голови правління — оновлення виробництва, поліпшення умов праці для робітників. Її уже почали виконувати, придбавши сучасні деревообробні

Голова правління ВАТ «Коливань» Іван Чорнобай серед робітників паркетного цеху

верстати та стрічкову пилораму. Звичайно, багато намірів щодо соціально-культурної програми. І хоча «Коливань» має свій оздоровчо-спортивний комплекс, керівник хоче втілити ряд задумів, щоб у ньому було ще затишніше, бо й сам виступає у складі волейбольної команди ВАТ на різних змаганнях. Добра слава лине і про місцеву футбольну команду.

— Та й діти, молодь сюди приходять, — каже керівник. — А коли відбуваються змагання, яблуку ніде впасти.

Хоча й кажуть, що не хлібом єдиним живе людина, ВАТ «Коливань» дає можливість заробити на прожиття багатьом клеванцям, а покупців радує високою якістю виробів.

Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото автора.

Вихід є — відновлення державного регулювання

Системна криза, штучно створена в Україні ультралиберальними закладами Заходу, через пещадне руйнування кредитно-фінансової, податкової, бюджетної системи і економічних відносин у сфері виробництва, ринку і розподілу потребує розробки і впровадження сучасної Національної програми стратегії, короткочасної і довгочасної перспективи виходу України із економічної і соціальної кризи. Намагання попередніх урядів, які щорічно змінювалися, розробити програму без корекції курсу «радикальних реформ» не привели до створення такої програми. А прийняті закони і урядові постанови, побудовані на засадах курсу «радикальних реформ», або не працюють, або ведуть до подальшого ускладнення соціально-економічної ситуації в країні.

Якість і відповідність поданого урядом проекту Національної програми «Україна-2010» стратегії виходу із системної кризи і соціально-економічного відродження України фракція Селянської партії визначає, виходячи з оцінки проблемної ситуації і основних передумов її програмного розв'язання, головної мети програми, системи цілей і основних завдань, а також показників, які розкривають кінцеві результати реалізації програми.

У розділі першому Національної програми «Україна-2010» під заголовком «Загальні оцінки соціально-економічного становища» дається таке визначення проблемної ситуації: в Україні встановлена «відносна стабільність фінансової системи» і «окреслюються тенденції до стабілізації обсягів валового внутрішнього продукту». Можу твердити, що це не відповідає дійсності, бо фактично кредитно-фінансова система не працює на виробництво, а виробництво позбавлене обігових коштів і кредитів. Тож відносна стабільність утримується за рахунок невиплати заробітної плати, неплатежів і штучної, затратної для держави, підтримки тимчасової стабільності грошової одиниці.

«Тенденції до стабілізації обсягів виробництва і валового внутрішнього продукту», на які посилюються автори програми, також не підтверджуються дійсністю. За офіційними даними Державного комітету статистики, спад реального валового внутрішнього продукту в 1998 році становив 1,7 відсотка. У 1999 році, за даними незалежних експертів, прогнозується спад реального ВВП до 5 відсотків. Особливо критичний стан спостерігається і прогнозується у сільському господарстві, де в 1998 році спад виробництва валового внутрішнього продукту

становив 8,3 відсотка, а на 1999 рік прогнозується до 7 відсотків.

Не змінюються на краще і показники збитковості виробництва: 52 відсотки промислових і 88,3 відсотка сільськогосподарських підприємств закінчили 1998 рік із збитками. В сільському господарстві, за валового виробництва у 25 млрд. гривень, борги становлять 10 млрд. гривень.

У такому становищі спаду і збитковості виробництва закладати у проєкт Національної програми оцінку соціально-економічної ситуації в країні як ситуацію з порівняно «стабільною фінансовою системою» і «тенденціями до стабілізації обсягів валового внутрішнього продукту» не тільки некоректно, а й небезпечно.

Намагаючись виправдати і закласти в Національну програму курс «радикальних економічних реформ» (а точніше — впровадження економічної політики Міжнародного валютного фонду в Україні) як передумову і шлях досягнення головної мети програми, уряд навмисне фальсифікує загальну оцінку соціально-економічного стану в країні. Цілком очевидно, що курс так званих «радикальних реформ» під вимоги Міжнародного валютного фонду, який кинув і продовжує затягувати Україну у системну соціально-економічну кризу, не може бути передумовою виведення країни із кризи. Тому перший концептуальний принцип побудови проєкту Національної програми «Україна-2010» вочевидь дезорієнтовний. Побудована на ньому програма не може сприяти досягненню головної мети — виведенню України із соціально-економічної кризи та створенню конкурентної економіки, відтак не може бути підтриманою.

У розділі 1.1. «Україна наприкінці ХХ століття. Загальні наці-

ональні цілі на період до 2010 року» сформульовано головну мету програми. Вона визначена як продовження соціально-економічних перетворень, зміцнення демократії і становлення України як впливової держави і рівноправного партнера у Центрально-Європейському регіоні, посилення її ролі у світовому масштабі.

Покладаючись на помилкові висновки про стабільність фінансової системи і тенденції стабілізації обсягів валового внутрішнього продукту, Кабмін пропонує, продовжуючи соціально-економічні перетворення курсом «радикальних реформ», досягти у 1999-2000 роках стабілізації економіки, створити передумови, необхідні для набуття Україною повноправного членства в Європейському союзі до 2007 року.

Насправді продовження спаду і збитковості виробництва, неплатежів, відсутності обігових коштів і кредитування, поглиблення бартеризації і монополізації енергетичного комплексу, паливно-мастильних матеріалів, сільгосппродукції та інших, які є наслідком невдалого курсу «радикальних реформ», триватимуть і далі. Призупинити їх дію і забезпечити передумови стабілізації економіки можливо, тільки змінивши саму політику реформ.

Становище, до якого доведено економіку України, коли штучно виведено з виробництва і застаріло за час «реформ» більш як 50 відсотків виробничих потужностей, а діючі підприємства не мають обігових коштів і позбавлені прибутків монополістичними посередниками, також не можуть поновити своє виробництво, є вкрай критичним. Усвідомлення цього потребує визначення в Національній програмі головної мети і її досягнення через зміну курсу радикальних реформ, впровадження на період стабілізації і відродження механізму державного регулювання виробництва і збуту продукції, а також рівнів прибутковості виробничого, торговельного і фінансового капіталів.

Курс «радикальних реформ» під вимоги Міжнародного валютного фонду, закладений у Національній програмі «Україна-2010», не спрямований на досягнення головної мети програми і не може бути підтриманий.

Визначені у проєкті програми інтегральні національні цілі до

поліпшення умов життя народу, підвищення конкурентоспроможності України у глобальній системі і чинника соціально-економічного розвитку, подані у відносних показниках, науково не обґрунтовані, не збалансовані, тож мають суто декларативний характер.

Такі чинники соціально-економічного розвитку, закладені в програмі, як впровадження вже у 1999 році (за умов загальної економічної кризи, збитковості і неплатежів) реального механізму банкрутства підприємств (яких налічується у промисловості 52, а у сільському господарстві — 88,3 відсотка), консервації 6 мільйонів гектарів сільськогосподарських угідь (за умов доведення сільського господарства до рівня скстенсивного землеробства) і формування ринку землі, можуть призвести до остаточного знищення виробничих комплексів у промисловості і сільському господарстві, нестачі продовольства в країні, втрати селянами землі, власності і роботи та непосильного для країни безробіття.

Показники здійснення головної мети, системи цілей і основних завдань проєкту програми представлено у відносних параметрах, не пов'язано у логічну збалансовану систему і не розкрито кінцевих результатів реалізації програми.

Відсутність у проєкті програми збалансованої системи показників соціально-економічного розвитку України на визначений термін не дає змоги вважати представлений документ як проєкт програми. У кращому разі за структурною побудовою, змістом і якістю його можна представити як декларацію намірів уряду.

Обраний у проєкті стратегічний шлях досягнення головної мети і цілей програми через продовження курсу «радикальних реформ» під вимоги Міжнародного валютного фонду не може припинити зумовлені цим же курсом соціально-економічної політики спад виробництва, неплатежі, відсутність обігових коштів, кредитування й інвестування виробництва, бартеризацію і монополізацію ринків комерційними посередниками, тінізацію економіки та відмивання і вивезення трейдерами за кордон промислового й сільськогосподарського капіталу.

У проєкті програми немає чітко визначених короткочасних і

Проект програми «Україна-2010», поданий урядом, не визначає реальних передумов соціально-економічного відродження України

довгочасних програмних розрахунків, цільових програм і пропозицій законодавчого забезпечення виходу із кризи й наступного соціально-економічного відродження України.

Шляхи досягнення мети програми визначено не через програмні розрахунки, перелік цільових державних програм і законодавчих пропозицій, а через декларативні установки: «передбачається», «приділяється», «буде», «стане», «провадитиметься», «посилюватиметься», «захистиметься», «удосконалюватиметься», «приділятиметься», «вживатиметься», «не допускати-мється» і таке інше.

Як бачимо, проєкт програми «Україна-2010» має істотні концептуальні недоліки у визначенні проблемної ситуації, основних передумов її програмного вирішення, у виборі стратегічних довгочасних і короткочасних чинників соціально-економічного розвитку.

Виходячи із вищезазначеного, можна зробити конкретні висновки.

По-перше, за наявності концептуальних, конструктивних недоліків і декларативним змістом проєкт програми «Україна-2010» належить відхилити.

По-друге, головною передумовою виконання програмної мети за нинішньої ситуації має стати впровадження, на період стабілізації виробництва і соціально-економічного відродження України, механізму державного регулювання виробництва і збуту продукції, прибутковості виробничого, торговельного і фінансового капіталів. Необхідно забезпечити впровадження державного замовлення і державної монополії на ринках сільгосппродукції, паливно-мастильних матеріалів, вугілля і електричної енергії як механізмів відновлення грошового обміну. Поряд з ним — припинення неплатежів і державного регулювання паритету цін і рівнів прибутковості виробничого, торговельного і фінансового капіталів.

По-третє, Кабінету Міністрів варто об'єднати зусилля уряду з роботою групою Верховної Ради у розробці «Національної програми економічного відродження України». Лише на цьому шляху можливі справді радикальні зміни на краще.

Сергій ДОВГАНЬ,
голова фракції СелПУ
у Верховній Раді України.

В енергетиці — криза.
Відомі й причини занепаду галузі.
Про неплатежі, відсутність бюджетних та обігових коштів нині хіба що ледачий не згадує. Але це, панове, ще не весь перелік питань для обговорення.

Точка зору

Існує ще одне — керівництво Мінерго України нехтує досягненнями вітчизняної науки при виборі стратегій розвитку і модернізації електроенергетичного апарату галузі в складних умовах, в яких перебуває економіка України.

Впродовж останніх п'яти років керівникам державних інстанцій не раз подавалися конкретні пропозиції щодо оптимізації паливно-енергетичного балансу та забезпечення сталої роботи теплових електростанцій шляхом реалізації малозатратної реконструкції пилосприготувальних цехів блокових ТЕС.

Такі розробки отримали позитивну оцінку значної кількості науководослідників і проєктних інститутів енергетичної галузі, однак Міністерство енергетики поставило перешкоди на шляху їх експериментальної перевірки.

Суть пропозицій із заміни високо-реакційного імпортного природного газу і мазуту вуглем та забезпечення сталою спалювання вугільного пилу шляхом організації двоступеневої системи пилосприготування на тепло-вих слектроспалюваннях була розглянута і схвалена робочою комісією Міністерства у справах науки і технологій.

На базі Харківської ТЕЦ-2 («Есхар») за участю Національного технічного університету (КПІ) було створено програму з реалізації вказаних розробок. Проте коштів на проведення експериментальних робіт не виділено до цього часу.

За умов здійснення модернізації обладнання ТЕС із застосуванням розробленої технології буде зведена до мінімуму потреба в природному газі та мазуті, що забезпечить значну економію валютних ресурсів і водночас знизить тарифи на генерувану електроенергію за рахунок підвищення економічності роботи енергоблоків.

Треба, однак, зауважити, що вже п'ять років доводиться відстоювати доречність таких пропозицій. Вони ґрунтуються на перспективних розробках і наукових досягненнях у сфері теплоенергетики, підтверджених патентами США, Німеччини, Франції, Італії, Японії та Данії.

Проте чиновники тим не цікавляться. До речі, до кола прихильників нової технології приєдналися профільні інститути НАН України, Національний технічний університет, Міністерство у справах науки і технологій, Комітет Верховної Ради з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки. У цьому переліку бракує лише тих, хто профінансував би проєкт.

Здається, розв'язання проблем у галузі не потрібно. Потрібно лише їх існування.

Олександр ЧЕЧИК,
керівник напрямку робіт
науково-виробничої фірми
«Дослідження і розвиток».

Енергетикам пропонують вихід із кризи. Та чи вони ним скористаються?

Від редакції. Як стало відомо, автори проєкту знайшли-таки підтримку, але зовсім в інших колах — депутатських. «На мою думку, — пише голова Комітету у справах пенсіонерів, ветеранів та інвалідів Віталій Луценко (який, на жаль, передчасно пішов з життя), — означена пропозиція є слушною. Зниження рівня закупівлі енергоносіїв за кордоном для потреб електроенергетики та промисловості дасть можливість знизити навантаження на бюджет, а це, в свою чергу, — зняти напруженість з пенсійним забезпеченням населення». Депутатське звернення з проханням допомогти авторам довести проєкт до практичної реалізації було направлено до Прем'єр-міністра Валерія Лустойченка. За дорученням Кабінету Міністрів експертом у справі виступило Міннауки. Висновки такі: «Проведення в умовах конкретного виробництва дослідно-конструкторської роботи з впровадження запропонованої технології підготовки вугільного палива вважаємо за доцільне». Отож, як кажуть, в добрий час! Але конкретно про гроші на цю працю... поки що не йдеться. І проблема залишається.

У номер

✓ Полтава

Найкраща Наталка — Настя

Нелегко довелося нашим виборному Макогоненку та возному Тетерваковському (артистам Полтавського драмтеатру) знайти найкращу серед учасниць шоу-конкурсу «Наталка-Полтавка». Дванадцять дівчат-студенток протягом усього дійства чарували глядачів розповідями про себе, героїв своїх мрій, улюблених куточки міста, співали, танцювали. Вбрання, пісні, мова, навіть один із призивів — поцілунок козака — все було як за Котляревським, так і по-сучасному. Журі назвало найкращу Наталку — нею стала студентка музичної Анастасія Кульшенко.

✓ Донецьк

Від «роману» поштового — до тюремного

Ленінський районний суд Донецька завершив розгляд безпрецедентної справи, пов'язаної зі збутом наркотичних речовин. Унікальність у тому, що пакетики з героїном надходили до шахтарської столиці з Колумбії... звичайною поштою, у конвертах. Організатором і натхненником справи виступив громадянин Нігерії, а конверти з абонементських скриньок виймала його знайома донеччанка. Під час отримання чергової звістки з-за кордону її й затримали правоохоронці. Суд визнав африканського гостя винним у контрабанді і зберігання наркотиків у особливо великих розмірах. Його адресою протягом найближчих дванадцяти років стане колонія посиленого режиму.

✓ Дніпропетровськ

Окуляри ознака і бід, і благородства

За короткий строк невелика оптична майстерня підприємства «Здоров'я і екологія» в Дніпропетровську перетворилася на розгалужену мережу з виготовлення найрізноманітніших окулярів. Нині 90 відсотків дорослого населення і кожен третій у дитячому та підлітковому віці потребує корекції зору. А підприємство, про яке йдеться, пропонує сучасний рівень обслуговування, надає значні пільги пенсіонерам, дітям та малозабезпеченим.

✓ Луганськ

Хату — своїми руками

10 тисяч гривень для розвитку індивідуального будівництва на селі виділено майбутнім новоселам Новоайдарського району. Така допомога не випадкова і не одноразова. Адже фонд підтримки власного будівництва існує в області вже два роки і всіляко сприяє виконанню програми «Власний дім-99». Приміром, торік вдалося злати в експлуатацію 500 квадратних метрів житлової площі. Нинішнього з районного бюджету на зведення осель планується виділити понад 100 тисяч гривень.

✓ Одеса

«Вклонилися» цілющим травам

Обнадійливі плоди почало давати співробітництво одеського фармацевтичного об'єднання «Біостимулятор» з Державним науковим центром лікарських засобів (Харків). У виробництво впроваджуються десятки оригінальних препаратів, відновлюється випуск уже відомих. У номенклатурі виробів — екстракти плюща, айру, ялівцю, настоянки з софори, евкаліпта, ехінацеї, інші препарати. Вони аж ніяк не поступаються за своїми оздоровчими властивостями імпортним аналогам, натомість набагато дешевші.

Підтримка мистецтва — лише економічна проблема

На початку 90-х чимало українських банків активно придучилися до мистецького життя. Картини купувалися для оформлення інтер'єрів та «милування» очей. Однак до створення великої корпоративної колекції «доріс» лише Градобанк.

Близько 1000 зібраних робіт свідчать про серйозну проведену роботу не тільки співробітниками та спеціалістами банку, але і кращими експертами, мистецтвознавцями, художниками. Проблеми, які виникли у Градобанку, торкнулись і колекції: вона опинилася під заставою. Тільки завдяки постанові Верховної Ради колекція зберегла свою цілісність. На сьогоднішній день її не викуплено. Цілком ймовірно, що це питання часу і в майбутньому знайдеться правильне рішення. Втім, ажіотаж, який несподівано виник навколо подальшої долі колекції, відобразив цілу низку соціальних, моральних і етичних проблем сучасного суспільства. Ми зустрілися з колишнім головою ради акціонерів Градобанку, а нині народним депутатом України Віктором ЖЕРДИЦЬКИМ.

— На ставленні до колекції Градобанку простежуються соціальні проблеми суспільства і перні за все до вітчизняних культур та мистецтва, культурного надбання.

— Гостре, болюче питання — ставлення суспільства до культури, особливо в такій кризовій, скрутній ситуації. Однак у нашого народу глибоке коріння й багату історію досвід. Згадайте історію. Культурні цінності оберігалися навіть у найскрутніші часи: монголо-татарського ярма, польського, австро-угорського гноблення. Безумовно, нині існує люмпен-ідеологія, яку нашому народу достатньо активно прищеплювали. Однак прагнення народу до культури, духовних витоків ніколи не підмінялося матеріальними цін-

ностями. Тому підтримка мистецтва — це лише економічна проблема, але ніяк не моральна та духовна.

— Виходить, що деякі наші політичні та державні кола не розуміють тих засад, на яких будується й розвивається держава.

— Справді, прикро спостерігати, як дехто із державних чиновників не розуміє головного: держава будується не на економічних засадах, а на ідеологічних, моральних і духовних.

— Колекція, створена Градобанком, цілком могла б стати основою для музею сучасного образотворчого мистецтва України, який так і не поталанило створити до сьогодні.

— Градобанк планував зведення будинку галереї музейного рівня з

Близько 1000 зібраних робіт свідчать про серйозну проведену роботу кращими експертами, мистецтвознавцями, художниками

відкритим доступом для відвідування та всіма супровідними цим заходами — виставками, каталогами, обмінними експозиціями, лекціями, студіями для дітей. Через непорозуміння з місцевою владою в 1993—1994 роках ми не зуміли цього зробити. Ці питання піднімаються на всіх рівнях, починаючи від Верховної Ради. Більше того, саме в Верховній Раді вдалося досягти взаєморозуміння у цьому питанні всіх фракцій.

— Сучасна частина колекції Градобанку окремим громадянам здається не дуже цінною. В цьому контексті гостро постає одне з вічних і хворобливо гострих запитань для вітчизняних діячів мистецтва та культури: чи потрібні ми у власній Вітчизні? Багато хто від'їжджає назавжди. І щодо колекції лунають заклики вивезти її за кордон, продати й заробити на цьому гроші...

— Вивезти за кордон можна все. Питання в тому, з чим залишимося всі ми. Бездумно вивозиться науковий і технічний інтелект, кращі викладачі. Сучасна частина колекції, на думку фахівців і експертів, є надзвичайно цінною. Вивозити такі твори — значить робити себе біднішими. Якщо людина не розуміє унікальності оригінальних творів мистецтва, тоді вже це її велика проблема.

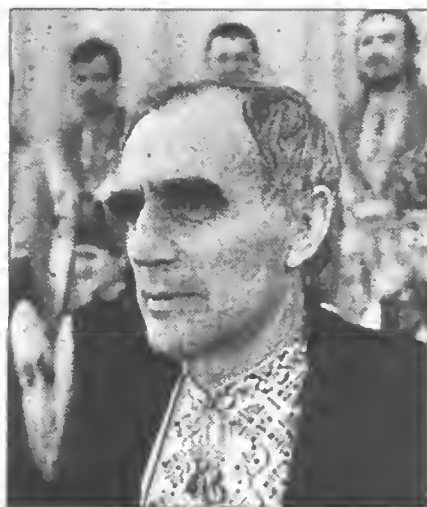
Інтерв'ю взяла
Наталія СУХОЛІТ,
мистецтвознавець.

Жива пісня, аж до щему в серці

Концерти

Поряд з іншими програмами Всеукраїнського огляду народної творчості, що триває в Національному палаці «Україна», звітний концерт майстрів мистецтв та художніх колективів «Пісннна мова Полтавщини» зібрав справжній аншлаг. Цей хліборобський край здавна знаний як один з найгостинніших й найспівучіших куточків України. Звідси походять багато українських класиків, митців (звідси родом і міністр культури Дмитро Остапенко). Це тут витає співочий дух Марусі Чурай; тут, в Опішні, розвивається й процвітає гончарський промисел; тут, у Полтаві, мешкає відома на весь світ своїми унікальними вишивками Олександра Великодна. І, звичайно, скрізь селами звучить невмируща народна пісня.

У програмі полтавців доповнювали одне одного два початки: водночас театральнотанцювальний і глибинно-потужний — аж до щему в серці — народний та більш легкий естрадно-традиційний. Перед глядачами поставили живі картини купальницьких розваг, козацьких забав, свята на Успенському майдані в Полтаві. Особливо взяла за душу одна журлива пісня у виконанні трьох немолодих вже жіночок з глибинки. В антракті ця атмосфера перенеслася в фойє, де грали трійці музики, гостинні полтавці частували глядачів галушками, пригощали морозивом та пивом, просто з гончарського круга роздавали шойно виліплені глиняні півники та глечики. І поряд з цим — пронизливе багатоголосся істинної окраси Полтавщини — хору «Ка-

лина», дітища його незмінного керівника, заслуженого діяча мистецтв України професора Григорія Левченка (на фото). І, як завжди, авторська пісня у виконанні славної полтавської берегині Раїси Кириченко звучала, як народна.

Мабуть, немає потреби переповідати програму концерту, до якої було залучено кращі сили області: колективи та солістів обласної філармонії, музично-драматичний театр імені М. Гоголя та обласний театр ляльок, музичне училище імені М. Лисенка, численні фольклорні колективи і, звичайно, обдарованих дітей з різних куточків краю. Полтавщина, де в крові «і на людей подивитися, і себе показати», привітала Київ. А земляки-полтавці, що нині мешкають у столиці, згадали славні мелодії духового оркестру, що грає вихідними у корпусному парку в центрі Полтави, галасливі багатолюдні Сорочинці (нині ярмарку надано статус Національного), Свята бузку під Диканькою, м'який рідний діалект, а також ті невимовні, справжні речі, які назавжди залишаються в крові.

Анастасія ПЕРЕПЕЛИЦЯ.

Захоплення

Олімпійську клятву прочитай під... лупою

Так-так, без лупи, здатної на багатократне збільшення, навіть зовнішній вигляд цієї книжечки розміром 5 на 5 міліметрів чітко не розгледити, не кажучи вже про те, що не прочитаєш тексту. А «Олімпійську клятву», видруковано тут семи мовами. Мініатюрна книжечка чимало подорожувала світом, аж поки потрапила до рук одеського колекціонера МIRONA Бельського. Саме вона й стала найменшим за розміром виданням на виставці мініатюрних книг, влаштованій колекціонером в одеському Будинку вчених.

А захоплення отакими виданнями почалося в МIRONA Бельського ще в юності, коли він випадково побачив і придбав на Старокінному ринку малюсеньку книжечку — поему Олександра Пушкіна «Граф Нулін». Відтоді не проминав нічого з подібного, налаштував зв'язки з десятками колекціонерів нашої та інших країн. Зараз у його колекції близько 2 тисяч видань, розміри яких не перевищують 10 на 10 сантиметрів. До деяких з них лупа додається одразу, на шнурку. Як ось і до «Плодов раздумий» Козьми Пруткові. У виданні розміром 2 на 3 сантиметри текст мальований, тут немає 13-ї сторінки, натомість — 12+1.

М. Бельський не просто колекціонує — він веде чималу дослідницьку роботу, описуючи долю мініатюрних видань у журнальних та газетних статтях, видаючи книжки. Такі з них, як, зокрема, «Старі одеські мініатюри» та «Радощі книжкових знахідок» не тільки спонукають багатьох до колекціонування унікальних видань, а й викликають чималий інтерес і науковців, і широкого загалу читачів.

Георгій ВОРОТНЮК.

Одеса.

«Блакитний птах» прилітатиме щоліта

Уряд Криму затвердив республіканську програму «Блакитний птах». Віднині щорічний міжнародний конкурс — фестиваль дитячої музичної виконавської майстерності — проводитиметься в Сімферополі. Номінації дві: солісти й ансамблі. Завершуватимуть свято великі гала-концерти; цикли телепередач, виступи учасників у концертах дитячої філармонії та гастролі за сприяння всіх національних товариств соціального пієвострова.

Віктор ХОМЕНКО.

Сімферополь.

Гра без правил за виняткове право

Тенденції

Замість вступу

Із наказу № 203 Міністерства внутрішніх справ України від 4 квітня 1992 р. (по-дається мовою оригіналу і дослівно):

«О порядке изготовления и учета номерных знаков на автотранспортные средства».

Во исполнение Постановления Кабинета Министров Украины от 31.01.92 г. № 47 приказываю:

1. Установить, что Днепропетровский экспериментальный завод спортметаллоизделий имеет исключительное право на изготовление знаков для автотранспортных средств...

1-й зам. министра

генерал-лейтенант милиции

В. М. Корнейчук».

Із листа директора малого приватного підприємства «В'юга» (м. Полтава) А. Кондратюка від 21 серпня 1996 р. до МВС України:

«На мій письмовий запит на адресу начальника ДАІ України (...) я одержав відповідь цього відомства за підписом старшого державної інспектора з ОД МВС України В. Г. Бабенка. Вивчення цього документа поставило ряд запитань, на які я хотів би одержати відповідь.

1. Дана постанова Кабміну не дає права МВС України визначати, кому і як виробляти номерні знаки (...).

2. Яким документом дано право контролю за такими виробництвами правоохоронним органам?

3. (...) Яке може бути «исключение», на підставі якого може бути виданий дозвіл на таке виробництво?

Оскільки я збираюсь налагодити таке виробництво в Полтаві, то не одержання відповідей примусить мене звернутись до антимонопольних державних органів, бо цей наказ, на мій погляд, є монополюючим».

Детальніше по суті

Дійсно, згадана постанова Кабміну України № 47 від 31 січня 1992 р. «Про затвердження зразків національних посвідчень водіїв та документів, необхідних для реєстрації транспортних засобів» за змістом не давала МВС права виступати замовником виготовлення номерних знаків і тим більше визначати їх виробника. Зрештою, наказ № 203 МВС України не мав і достатньої юридичної сили, оскільки не був зареєстрований у Міністерстві юстиції. Проте саме Кабмін своєю постановою фактично зробив у даному разі МВС комерційною структурою, бо надав йому право встановлювати надбавку в межах 25 відсотків до визначених виробниками цін. Що й було оперативно зроблено ДАІ. Власне, надбавка стала своєрідним тінювим податком, про що рядові споживачі — водії навіть і не здогадувались. А коли й здогадувались, то вляти нічого не могли, адже єдино дніпропетровський завод «Динамо-Сілейр» — ЗАТ з іноземними інвестиціями (тобто тодішній Дніпропетровський експериментальний завод спортметаловиробів — згадаймо наказ № 203) — з дозволу і

благословення МВС виготовляв і виготовляв номерні знаки.

«В'юга» в особі п. Кондратюка 15.12.1997 р. звертається до МВС України із заявою-проханням дати дозвіл на виробництво й реалізацію номерних знаків (для легкових автомобілів і мікроавтомобілів вагою до 3,5 т), проте отримує безпідставну відмову. Але вона не зупиняє колектив і його директора. Знаходяться зарубіжні партнери, які готові до співробітництва, придбано два комплекти обладнання, на якому виготовлено дослідні зразки знаків. 8 січня 1997 року орган із сертифікації продукції і систем якості (УкрЦСМ) видав «В'юзі» атестат акредитації № А4001003 із таким висновком: «Випробувані зразки знаків номерних для транспортних засобів типу І відповідають за перевіреними показниками вимогам ДСТУ 2588-94 «Знаки номерні для транспортних засобів. Загальні технічні умови». Протокол підписав навіть представник МВС. Проте його начальство в особі заступника міністра В. Чернишова 1 грудня 1997 р. повідомляє Кондратюка, що «на Україні організовано виробництво номерних знаків для транспортних засобів». Забуваючи при цьому зна-

чити, що монополює — на «Динамо-Сілейр». Бо тоді не обійтись і без уточнення: а з чієї подачі? А що ціна на знаки удвічі вища за ту, яку пропонує приватне підприємство, — байдуже і навіть добре. Для продавця. За покупця дбати ніхто й не збирався. До речі, на той час вартість номерного знака з ПДВ становила 44 грн. 15 коп. А ще 25 відсотків торговельної надбавки і 10 гривень додатково за послуги ДАІ. Разом більше 65 гривень.

22 грудня 1997 року п. Кондратюк звертається із заявою в Антимонопольний комітет України з проханням скасувати безпідставну монополію. І, здається, крига скресла. 10 червня 1998 р. голова Антимонопольного комітету України в листі до міністра внутрішніх справ, посилаючись на розгляд заяв НДП «В'юга», зазначає, що «постанови КМУ не надають права МВС забороняти суб'єктам господарювання здійснювати підприємницьку діяльність з виготовлення номерних знаків... Тому наказ МВС України № 203, встановлюючи таку заборону, суперечить чинному антимонопольному законодавству України. Виходячи з наведеного, пропонуємо внести зміни до зазначеного наказу...» З цього ж таки приводу Державний комітет України з питань розвитку підприємництва своїм рішенням № 17-01/10 від 16 жовтня 1998 року запропонував МВС України в місячний термін скасувати наказ № 203, оскільки він містить норми, які стримують розвиток підприємницької діяльності і фактично забороняють виготовлення номерних знаків для автотранспортних засобів іншими підприємствами, організаціями та установами України, що суперечить статті 42 Конституції України, статті 3 Закону України «Про підприємництво» та антимонопольному законодавству України, але і це рішення було проігнороване МВС. Гадаємо, і тому, що саме діяла постанова Кабміну № 1266.

Замість епілогу

14 серпня 1998 року Кабінет міністрів України приймає постанову № 1266, якою оголошує обов'язковою замину номерних знаків ДСТУ 2588-94 на ДСТУ 3650-97, що саме по собі оцінене «автогромадськістю» як чергове злорство. Адже заміна (ще раз підкреслюю: обов'язкова) номерного знака, а відтак і свідоцтва, тепер коштуватиме власнику автомобіля майже 120 гривень! Для нашої історії не менш цікаво

Представник держави ставить заслін вітчизняному товаровиробникові на користь іноземного

і те, кому дістався такий ласий шматок, адже потреби України в даній продукції близько 500 тисяч комплектів на рік. Гадаю, що здогадатись не важко: саме закритому акціонерному товариству «Динамо-Сілейр». Щоправда, цього разу все було обставлено якщо й не за всіма правилами, то хоч за мінімальними.

Постановою передбачалося проведення МВС України у тримісячний термін тендеру щодо визначення виробника державних номерних знаків. Тендеру, а не конкурсу, що досить суттєво, бо МВС провело саме конкурс, про що свідчить і протокол № 3 засідання конкурсної комісії від 21 листопада 1998 року, а це, як кажуть в Одесі, дві великі різниці. Звідси і численні порушення «Положення про порядок організації та проведення торгів (тендерів) у сфері державних закупівель товарів (робіт, послуг), затвердженого постановою Кабміну від 28 червня 1997 року № 694 та від 28 вересня 1997 року № 1058. В кінцевому підсумку вони звелись до одного: зберсження єдиного виробника номерних знаків для транспортних засобів. Що й було успішно виконано. І, напевне, суть не в тому, хто залишився за бортом конкурсу (а не тендеру!) — МП «Движніс» м. Сімферополь, морське агентство «Україна» м. Одеса («В'юга» взагалі не брала в ньому участі), а в самому підході до справи: представник держави ставить заслін вітчизняному товаровиробникові на користь іноземного. Хай і не чистокровного, а «муляго», та очевидно він йому рідніший. Хоч для простого автовласника гірший за вітчима — про це почуєте біля віконця реєстрації транспортних засобів.

Григорій ГРИНЬ.

Полтавська область.

P. S.

Буквально в останніх номерах місцевих газет з'явилось рекламне оголошення такого змісту:

«МПП «В'юга» реалізує автомобільні номерні знаки типу І, які відповідають вимогам ДСТУ 2588-94 і ДСТУ 3650-97, за цінами, удвічі нижчими, ніж у ДАІ».

Пан Кондратюк вважає, що в даній ситуації він діє цілком законно, і має на те вагомі аргументи. Хоча, з другого боку, чи зареєструє ДАІ номерний знак від його фірми в ситуації, коли гра без правил триває?..

Сила не аргумент

За листом читачів

Площа. З одного будинку до протилежного настільки проби-вається натовп. Його силою утримує кербуд. З оточуючих будинків лунає: «Відпустіть! Відпустіть!» Кербуд поглядом звертається до свого покровителя з мармурового палацу. А той, не слухаючи натовпу і опонентів кербуда, тихо промовляє: «Не пущать!»

Повернімося в сьогоднішній. Дві конфліктуючі сторони мають одне спільне: вони не хочуть. Одна сторона — колектив Київського технологічного технікуму (КТТ) — не хоче бути в підпорядкуванні Укросоюзсервісу (колишнього Мінпобуту). А Укросоюзсервіс не хоче відпустити КТТ під крило Міносвіти, куди побутовиків просяться. Протистояння триває не один рік.

Його суть у листі, підписаному 96 працівниками КТТ.

«Після ліквідації Міністерства побутового обслуговування наш технікум, як виняток, у 1993 році передали до сфери управління Укросоюзсервісу на період «до завершення приватизації та створення ринкової інфраструктури сфери послуг». Два роки тому ми звернулися до Президента з проханням повернути КТТ до сфери управління Міносвіти, куди передали практично всі навчальні заклади колишнього Мінпобуту. Отут і почалися дива дивні».

Спочатку із кабмінівських кабінетів зник пакет документів з усіма погодженнями (Міносвіти, Мінекономіки, Мінфіну). Другий пакет документів гуляв тими самими кабінетами півтора року. Без жодної реакції. Міносвіти на три свої звернення до Кабміну теж відповіді не отримало.

А тим часом.

До 1992 р. план прийому студентів на денне відділення становив 150, на заочне — 660 осіб. КТТ випускав тоді фахівців дев'яти спеціальностей. За час перебування в сфері управління Укросоюзсервісу план прийому скоротився до 315 осіб. На Білоруській, 24 вже не готують за спеціальностями: технологія виробів зі шкіри; хімічестка та фарбування одягу; трикотажне виробництво; ремонт побутової радіоелектронної техніки.

Відповідно до статуту Укросоюзсервісу, головним його завданням є розвиток побутового обслуговування населення та подання підприємствам, уста-

новим і організаціям служби побуту, незалежно від форм власності, допомоги у вирішенні виробничих і соціальних питань, у захисті їхніх прав та інтересів.

У структурі цієї громадської організації немає підрозділу чи відповідних кадрів, які забезпечували б роботу з підготовки фахівців.

«Колектив КТТ вимушений самостійно розв'язувати проблеми освітньої, виховної, методичної, фінансово-господарської роботи, — зазначається в листі до редакції. — Допомога технікуму з цих та інших питань Укросоюзсервісом не надавалася. Фактично Укросоюзсервіс дає лише про бюджетне фінансування та проведення взаємозаліку за комунальні послуги».

У березні ц. р. Леонід Кучма, відгукуючись на запит 49 народних депутатів, доручив Кабміну розібратися в ситуації і прийняти рішення. Комісія, створена урядом, «глибоко опрацювала питання», ознайомилася з навчально-виховною роботою, матеріально-технічним забезпеченням технікуму і навіть вивчила архівні матеріали. Висновки поважної комісії цілком збігаються з аргументами народних депутатів і працівників КТТ. Вона підтримала прохання колективу та висновки Комітету з питань науки і освіти Верховної Ради «про недоціль-

ність перебування державного технікуму в підпорядкуванні громадської організації Укросоюзсервіс».

Крім київського, комісія запропонувала повернути в лоно Міносвіти і Калинівський технологічний технікум. Рекомендувала також повернути КТТ приміщення, незаконно відчужені Укросоюзсервісом ще в 1994 році. Що залишалося зробити Прем'єр-міністрові, отримавши довідку від призначеної ним комісії, яка «глибоко опрацювала... ознайомилася... вивчила...»?

Якщо ви, читачу, думаєте, що Валерій Павлович з висновками погодився і підписав відповідну постанову на користь колективу КТТ, повідомивши Президенту про виконання доручення, — то глибоко помиляєтеся. Невідомо взагалі, чи потрапила довідка компетентної комісії на стіл Прем'єр-міністра. А ось листу від керівника Укросоюзсервісу Сергія Косих кабмінівські чиновники забезпечили «зелену вулицю».

У квітні ц. р. Валерій Пустовойтенко доручив вивчити аргументи Косих, а через певний час міністр Кабінету міністрів доповідав результати того «вивчення». Висновки були діаметрально протилежними тим, що зробила комісія і, зрозуміло, на користь Укросоюзсервісу. З ни-

Уявіть сцену майже за Шекспіром

ми Валерій Павлович погодився. А тепер пригадайте: площа, кербуд поглядом звертається до покровителя...

Педколектив, як, до речі, і група народних депутатів і після чергової відмови продовжують добиватися свого. Вони впевнені, що комусь дуже невигідно ознайомлювати Прем'єр-міністра з позицією комісії, народних депутатів і працівників технікуму. Подаючи і коментуючи ситуацію, що склалася в КТТ, опоненти ігнорують здоровий глузд і захищають інтереси...

Чий?

Іван ІЛЛЯШ.

У номер

✓ Луцьк

Як урятувати книгу?

Третій рік сільські бібліотекарі Волині працюють на чверть посадового окладу. Через безгрошів'я торік втрачено ще 64 бібліотеки у Маневицькому, Горохівському, Ківерцівському, Старовижівському районах. Не зарадив і не став охоронною грамотою для бібліотек навіть їх Державний реєстр. Із болем говорили про це на своєму семінарі директори та заступники районних і міських централізованих бібліотечних систем.

✓ Харків

За одну «Крону» дві корони дають

Від сільських господарств Росії почали надходити заявки на придбання кормозбиральних комплексів «Крона». Їх складання організовано на державному підприємстві «Завод імені Малишева» з комплектувальних німецької фірми «Гропе». Це високоєфективна техніка для заготівлі кормів. Відпускна ціна комплексу — 130 тисяч німецьких марок. Цю суму потрібно погасити протягом п'яти років. Перші 13 комплексів, складені на заводі, вже діють на угіддях господарств Харківської області. Добра слава про них швидко докотилася до Росії. Вже надійшло більш як 170 заявок від українських і російських сільських господарств.

✓ Черкаси

Сміттєва катастрофа

Екологічним лихом можна назвати пожежу на місцевому сміттєзвалищі. Його термін експлуатації закінчився ще на початку 1995 року. Усі спроби протягом півмісяця загасити смердюче тління не увінчалися успіхом — газ метан горить на 20-метровій глибині кар'єру-звалища. Жителі найближчого до пожежі села Руська Поляна вже дихають випарами діоксину і формальдегіду, концентрація яких збільшилася у вісім разів. Однак лише у грудні минулого року міська влада планує здати в експлуатацію першу чергу нового сміттєзвалища. Знову тимчасового...

✓ Київ

«Мотор-Січ»

випередив усіх конкурентів

Запорізьке ВАТ «Мотор-Січ», провідний виробник авіадвигунів на ринку СНД, вибороло перемогу в міжнародному тендері на постачання двигунів для нового літака Ту-324, який будують на Казанському авіазаводі (Татарстан, РФ). Помічник генерального директора об'єднання Ярослав Сухий уточнив, що останнім конкурентом української фірми в оголошеному два місяці тому тендері виступила американська Allied Signal. Уже до кінця року «Мотор-Січ» розпочне поставку до Казані двигунів АІ-22. Обсяг поставок не розголошується, повідомляє «Інтерфакс-Україна».

✓ Херсон

Тут діти не сумують

Пушкінським назвали оздоровчий табір, що працює в Херсонській середній школі № 24. Діти тут не сумують: творчість великого поета — головний зміст розважально-пізнавальної програми, що складається з концертів, інсценівок, конкурсів читців. Облаштування канікулярного відпочинку — непросте турбота для педагогів. В управлінні освіти міськвиконкому відшукали на цю справу лише 45 тисяч гривень. Найбільше грошей пішло на міський табір «Голочка», в якому за чотири зміни буде оздоровлено 1320 сиріт, маленьких «чорнобильців», дітей загинувших працівників міліції. Для них відпочинок з різноманітними розвагами і подарунками — безплатний, повідомляє ДІНАУ.

Жінка-митник... Що ж такого?

Сьогодні — День митної служби України

22-річна уродженка Умані, що на Черкащині, Вікторія Угрин після закінчення філфаку Ужгородського держуніверситету пробувалась на диктора обласного телебачення. Не вийшло.

Коли погоджувалась на роботу в митних органах, нею керувала романтика. Адже митники — перші, кого зустрічають в'їжджаючи до держави, і останні, з ким прощаються від'їжджаючи. Це вже потім, по роках роботи, прийшло розуміння: митник — професія не тільки цікава й престижна. Красива форма, навіть при нинішніх негараздах стабільна зарплата, соціальна захищеність.

Починала на Чопській митниці. Тільки увийти собі: вокзал, сотні пасажирів туди-сюди, мов мурахи в мурашнику, і тендітне дівча в цивільному одязі.

— Дєточка, тебе чого? — під'юджував її перший наставник Іван Іванович Феделеш, бо саме так зверталась до неї у перші робочі дні більшість оточуючих. Це вже потім усе налагодилось: навчили обов'язків, видали форму і зробили із звичайної дівчини митника.

— Перетинаючи кордон, до жінки-інспектора пасажирів воліють не потрапляти, бояться більше, ніж чоловіків-інспекторів. Та й з вигляду — це.

мабуть, не комплімент — ви дуже строга...

— І справді, навіть прискіплива. З жінкою-митником, мені здається, порушникам важче домовитися про щось злочинне, вона серйозніша, відповідальніше ставиться до виконання своїх обов'язків...

— А як шукає? Невже не гірше за чоловіків?

— У цьому теж намагаємось не поступатися. Пам'ятає часи, коли з Радянського Союзу масово вивозили якісне і відносно дешеве золото? Мої колеги-жінки мали десятки гучних «золотих» справ. І я тоді затримала партію виробів з дорогоцінного металу на значну суму.

— Робота у вас, Вікторіє Аристархівно, звичайно, серйозна. Та, мабуть, і курйози на митниці з вами траплялись?

— Були. Чому ж ні? — і пригадала історію знову ж таки із «золотої» епохи. — Оглядала якоесь речі однієї словачки. Бачу — в валізі бирочка, яку зазвичай чіпляють на золоті вироби. Ретельно шукаю заборонене до вивезення і не знаходжу. Жінка хвилюється, відповідає на мої запитання, але якось нечітко, ніби кризь зуби. Раптом здогад облікає мозок, підводжу на неї очі й запитую:

Вікторія УГРИН.

— Скажіть, будь ласка, а в роті у вас що?

Золотий перстень випорскує мені на долоню.

У листопаді митній біографії Вікторії Аристархівни Угрин виповнюється 30 років.

— Митний пост «Малий Березний—Убля», що в глибинці, після провідних Чопа та Ужгорода не розцінюється як «заслання»?

— Ні в якому разі. Це просто одне з місць моєї роботи. З прекрасними умовами, до речі, які відповідають міжнародному рівню. А до роташі кадрів, внаслідок якої я тут опинилася, ставлюся з розумінням: вона необхідна, щоб уникнути негативних тенденцій на наших митницях.

Віра ТУРЯНИЦЯ.

Хатина майстрині майже тулиться до лісу

Блиск і нужда глибинки: продовжуємо розмову

Торік у селищі Путила — райцентрі в Буковинських Карпатах — під час провідів полонинників на літування мою увагу привернула імпровізована виставка творів місцевих народних умільців. У цьому благословенному краю цим нікого не здивуєш. Горяни — люди майстровиті, щедро наділені талантами.

Багато самодіяльних митців живуть на віддалених хуторах, де нікому по-справжньому оцінити їхню творчість. Тому будь-яке свято певною мірою компенсує цю незручність. Вирушаючи в дорогу, майстер завжди кладе в тайстирну щось із своїх виробів. Дається взнаки давній предківський синдром: окаяні для того й замислено, щоб себе показати й на інших подивитися.

Отож без вказівки згори, без «рознарядки» високого начальства збираються горяни, виставляють напоказ свої творіння — килими, рушники. А сорочки-вишиванки, кептарі, сардаки, тайстри, писанки, сопілки, бербенички, рахви... Якщо якась річ комусь сподобається, її можна тут же придбати. У святкові дні майстри віддають їх за півціни.

За смерековим столом, на тлі барвистих гуцульських ліжників, побачив я скромну жіночку у вишиванці. На тарелі біля неї переливалися веселковими барвами писанки. Глянув на них зблизька — ажурна робота! Такого дива, відверто кажучи, не доводилось бачити ні в Косові, ні в Космачі, ні в Пістині, що славляться на весь світ цим мистецтвом.

Розговорилися. З'ясувалося, писанкарка Василина Олексіївна Сумаряк приїхала на свято полонинників із села Усть-Путила, що недалеко від райцентру — якось десять-п'ятнадцять кілометрів. Принагідно привезла з собою зо два десятки своїх витворів. Піє жінка переважно по гусячих яйцях. На них добре відтворювати сюжетні композиції.

Але не цурається й курячих яєць. Вони ніби створені для мініатюр.

Василина Сумаряк — непересічна постать у буковинському писанкарстві. Їй, на думку авторитетних знавців цього жанру, вдалося створити власний мистецький напрям. Майстриня починала з традиційної буковинської писанки. Але поступово стилізувала її, створила самобутні зображувальні елементи, винайшла свою поліфонію кольорів. Це осучаснило писанку, надало їй нового звучання.

Напередодні цьогорічних Великодніх свят ми зустрілися з майстриною в її уступильському помешканні. Оселя приємно пахла розтопленим воском і травами. Василина Олексіївна чаклувала над новими писанками.

— У нас багато родичів, — зізналась жінка. — Кожному з них треба подарувати на Великдень по писанці. Це давній гуцульський звичай. Кілька десятків писанок мушу роздати бідним людям за поману — за покойного тата й померлу рідню.

На Зелену неділю в горах теж заведено дарувати писанки. Але вони мають бути темнуватого забарвлення, виражати скорботу й тугу за душами померлих. Під час цього свята, тобто на Трійцю, гуцули поминають усопших. На такий писанці неодмінно мусить бути зображений символ нескінченності життя — так званий безкопчик. Наші предки писали його у вигляді хвилі. Даруючи таку писанку, мої земляки кажуть: «Від нас мало, від Бога більше. На життя, на многі літа!»

Після Великодня майстриня з новими силами знову взялася за кирстку (по-гуцульському — писачок, інструмент для розпису писанок. — Авт.). Почала працювати над серією писанок про весняне пробудження природи, бо вже давно виношувала такий задум. Навіть у уяві бачила, якими во-

ни будуть в остаточному варіанті. А квітень для того — найблагоговійніша пора.

— Ніколи не маючу ескізів майбутніх писанок, усе беру з голови, кожна кривулька, кожний кучерик народжується в мені, як немовля в утробі матері.

Василина Сумаряк взялася за писачок у чотирирічному віці. Навчалася писанкарського ремесла у своєї бабусі, а відтак — у матері. Жили вони тоді високо в горах, на хуторі Обочі. Але згодом батька — симпатика ОУН — заарештували енкаведисти. І повели в заграбованому вагоні до Магадана — довгі роки золото за колючим дротом промивати.

Після вислання жила Василина з батьками в Запорізькій області. У часи «хрущовської відлиги» їм наразі дозволили переїхати на Буковину, в рідні краї. Отут і розкрився по-справжньому мистецький хист дівчинки. Крім писанкарства, навчилася вона ще й ткати. І невдовзі випередила в майстерності всіх тутешніх умільців. Тепер, без перебільшення, Василина Сумаряк є однією з найталановитіших майстрів західноукраїнського регіону. На жаль, її творчість ще належно не поціновано. Не мала жінка змоги виставляти свої мистецькі речі на багатьох виставках.

Тривалий час працювала ткалею на Путильській міжгосподарській фабриці з переробки вовни. Багатою не стала, але алергію через нікотишні виробничі умови «підхопила». Нині працює вдома. Живе зі свого ремесла. Але тепер у горян безгрошів'я. І тому рідко хто купує писанки чи рушники, а про килими годі й казати. Зачохлила ткацький верстат до кращих часів.

Ми спробували підрахувати з Василиною Олексіївною її писанкарський дорожок. Вийшла вражаюча цифра. З'ясувалося, що ця тендітна жіночка написала про-

Василина Сумаряк з карпатського села Усть-Путила написала понад двадцять тисяч писанок. На знімку: дочка Василини — Інна

тягом свого життя понад двадцять тисяч писанок. Жаль, що Книга рекордів Гіннеса не фіксує такі мистецькі здобутки. Покотилися її рукотворні сонця по всьому світу, стали окрасою багатьох музеїв і приватних колекцій.

Поступово підтягується до маминого рівня й донечка Інна. Писанки симпатичної усть-путильської школярки чарівними жар-птицями вже випурхнули в самостійний політ. Виставлялися вони в Києві, Львові та Чернівцях. Фахівці, що бачили ці роботи, пророкують дівчині велике мистецьке майбуття. Позаду сліпе копіювання ненькиних робіт. Тепер Інна вперто торує власну творчу дорогу.

Хатина Василини Олексіївни Сумаряк майже тулиться до лісу. Смереки шумлять на червеному леготі. Через дорогу нуртує білопінний Черемош. Під цю мажорну музику творять свої мистецькі дива мати й дочка. Їм не треба силувати себе пошуком орнаментів для нових писанок. Для цього досить лише виглянути через старенький ганок на навколишню райську красу — на жовтогарячі кошиці на зелених царинках та на срібні габи вічно киплячої річки. І вістрам писачка покласти це веселкове розмаїття на чистий еліпс яйця.

Василь БАБУХ. Чернівецька область.

Інтегруємо в Європу

Абітурієнт-99

Наш співрозмовник — ректор найбільшого на Рівненщині вузу, створеного на базі Української державної академії водного господарства, рівненських автотранспортного і текстильного технікумів, доктор технічних наук, академік Святослав КРАВЕЦЬ.

найближчим часом — водного господарства, післядипломної освіти, в перспективі — будівельний, економіки та менеджменту тощо. Словом, усе робиться для того, щоб люди були зацікавлені в результатах роботи — краще навчати студентів.

— Який напрям у навчальній роботі вважаєте за пріоритетний?

— Інтеграція в європейську систему освіти. А це потребує високої професіональності, інтелігентності і ерудованості професорсько-викладацького складу. У нас працюють 680 викладачів, 41 доктор наук і професор, 307 кандидатів наук і доцентів, 45 академіків, членів-кореспондентів галузевих академій наук України та зарубіжних країн, а 17 викладачів мають почесні звання.

Основним об'єктом і надалі залишається студент, але форма навчання «викладач

ДЛЯ ДОВІДКИ: у Рівненському державному технічному університеті навчаються більш як 10 тисяч студентів, працюють майже дві тисячі чоловік, із них понад 600 професорсько-викладацький склад. Вуз має 12 навчальних корпусів, стільки ж комфортабельних гуртожитків з широкою мережею студентської служби дозвілля. Тут діє військова кафедра. Є чимало спортивно-оздоровчих споруд.

навчає студента» трансформується в принцип «студент навчається у викладача». Як показує досвід, у другому випадку студенти навчаються активніше.

— У багатьох країнах світу дипломи не всіх українських вузів визнають. А чи мають спеціальності, що їх здобувають в очолюваному вами вузі, рейтинг на світовому ринку праці?

Головний навчальний корпус університету

— Дипломи нашого університету визнають у США, Ізраїлі, африканських та азійських країнах за спеціальностями водного напрямку — гідротехнік, гідромеліоратор, водопостачання, а також будівельні. Ми уклали контракт з Китаєм на щорічну підготовку 50 спеціалістів з водобудівельних та економічних спеціальностей. Багато наших випускників та викладачів працюють за контрактами за кордоном.

— І наостанок: яким ви бачите абітурієнта-99?

— Добре підготовленим, з необхідним багажем знань після школи. Таким легше подужати програму вузу. Конкурс на більшість спеціальностей великий, що дає змогу відібрати найкращих. Оскільки наш вуз — єдиний в Україні водогосподарського напрямку щодо підготовки кадрів будівельних спеціальностей, сюди ідуть з усіх куточків України.

— Що ж, бажано високих злетів Рівненському державному технічному університету і вам особисто.

Бесіду вела
Олександра ЮРКОВА.

Рівненська область.

Фото автора.

СУСПІЛЬСТВО

Досвід

Чому рада Підгайцівська сільрада

Важко повірити, що у звичайному селі нині ще може працювати сільський клуб, бібліотека, медпункт, дитсадок. Що сільські вчителі, медики вчасно одержують зарплату, а сільські пенсіонери — пенсію. Що всі тутешні жителі не мають заборгованості за спожиті електроенергію та газ.

Втім, саме таке соціальне благополуччя панує в окремо взятих селах Підгайцівської сільради Луцького району Волині. У чім же секрет успіху? В тім, що у Підгайцях уміло користуються правами, які дає Закон про місцеве самоврядування.

— Гроші самі з неба не впадуть... Треба, щоб заворушилося хоч якесь діло — що істину ми добре усвідомили, — каже голова сільради Віталій Семенюк. — Почали з відновлення сфери послуг. Для цього разом з депутатами подумали, як можна використати численні приміщення, які перебувають на балансі сільради і простоюють.

І згодом відкрилися на селі філія ошадбанку, зубопротезний кабінет, перукарня. Почав працювати авторинок. На виділеній ділянці землі зводиться сільська автозаправна станція. І навіть рекламні щити, які стояли обіч сільських доріг, почали приносити якусь копійчину в місцеву казну.

Місцевий бюджет завдяки постійним надходженням зріс у кілька разів. Щомісяця лише на спеціально створений позабюджетний фонд сільради надходить не менш як дві тисячі гривень. Отож сільрада має можливість не тільки вчасно виплачувати платню й пенсію, утримувати соціально-культурні заклади, й проводити благоустрій села.

Роман ЖИЖАРА.

Волинська область.

Колектив Верховного Суду України висловлює глибоке співчуття першому заступникові голови Верховного Суду України Стефанюку Володимирі Сергійовичу у зв'язку з тяжкою втратою — смертю його матері

Галини Євдокимівни.

Оголошення

ЗАОЧНА ОСВІТА за 4 місяці з НАДАННЯМ РОБОТИ

БУХГАЛТЕР 29 грн. на місяць **СЕКРЕТАР** 30 грн. на місяць

♦ Без обмежень за віком та освітою
♦ Без виїзду до місця навчання
♦ Диплом з кваліфікацією

Виріште цей купон та надішліть за адресою: 310052, м. Харків, а/с 68, ХФЕІ

КУПОН № 37069273
Прому надіслати мені інформацію про інститут та умови навчання за спеціальністю БУХГАЛТЕР СЕКРЕТАР

ХАРКІВСЬКИЙ ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНИЙ ІНСТИТУТ

Арбитражний суд Автономної Республіки Крим (333000, г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) по заявленню Краснопереконської об'єднаної Государственной налоговой инспекции возбудил дело о банкрутстве:

№ 2-6/3191 — дочернього підприємства Симферопольського ООО «Синдикат - «Евразия»: 334900, г. Краснопереконск, ул. Фрунзе, д. 33; кв. 119, р/сч — 26002301360029 в ПИБ України І. К. — 24866069;

№ 2-6/3190 — малого частного підприємства «Восход»: 334900, г. Краснопереконск, ул. Таврическая, 15; р/сч 26000030440101 в Об'єднаному комерційному банку І. К. — 207407704.

Претензії кредиторів й заявлення санаторів приймаються в течение місяця со дня опублікування об'явлення.

ДП «Електромашпостач» ліквідується. Правоприємником є ЗАТ «Чернігівголовпостач». Претензії приймаються в місячний термін з дня публікації. Довідки за тел. 15-29-55.

ТОВ НВФ «ПОРТ» оголошує про припинення своєї діяльності у зв'язку з ліквідацією. Претензії приймаються протягом місяця з дня опублікування оголошення. ТОВ НВФ «ПОРТ» розташоване за адресою: м. Київ, вул. Народного Ополчення, 1, кім. 409. Код ЄДРПОУ 21566556, р/р 26009000019801 в АКБ «Київ», МФО 322498.

ЗАТ «Укренергоагрегат», зареєстроване Залізничною райдержадміністрацією м. Києва 09.04.1997 р. реєстраційний № 0095-2664-АО код 21543495, повідомляє про свою ліквідацію. Претензії приймаються протягом місяця за тел. 552-40-00.

Арбитражний суд Львівської області (м. Львів, вул. Личаківська, 81) порушив справу № 2/158-7/75 про визнання банкрутом закритого акціонерного товариства «Львівська бавовнянопрядильна фабрика» (м. Львів, вул. Б. Хмельницького, 188).

Письмові звернення щодо майнових вимог та умов санації необхідно подати до арбітражного суду не пізніше одного місяця з дня опублікування даного оголошення.

Правління ВАТ «Одеський НПЗ»

Відповідно до ст.43 Закону України «Про господарське товариство», повідомляю, про внесення наступних змін до порядку денного загальних зборів акціонерів, які відбудуться 7 липня 1999 року.

Доповнити раніше опублікований порядок денний пунктом:

10. Про створення дочірніх підприємств ВАТ «Одеський НПЗ» і передачі їм майна.

Закрите акціонерне товариство «Українська комерційно-виробнича фірма сільсько-господарських підприємств» повідомляє про проведення загальних зборів акціонерів, які відбудуться 20 серпня 1999 року за адресою: м. Бровари, вул. Кутузова, 125. Початок о 13.00. Реєстрація акціонерів проводиться в день проведення зборів.

На порядок денний виносяться питання:

1. Звіт правління акціонерного товариства за звітний період.

2. Вибори голови та члнів правління.

Арбитражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 394/5-473 про банкрутство ВАТ «Гонорівський цукровий завод», 288274, с. Гонорівка Ямпільського району Вінницької області, Р/р 26006200061006 в Ямпільському відділенні АК АПБ «Україна», МФО. 302399, код ЄДРПОУ 00371624.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Арбитражним судом Донецької області (340105, г. Донець, б. Пушкіна, 34) возбуджены дела о банкрутстве:

— дело № 18/57 Б, ООО «Акцент Принтинг Лимитед» (340054, г. Донець, пр. Киевский, 48, р/с 260023017 в ДРУ АК ПИБ, МФО 334635);

— дело № 24/73 Б, ООО Компания «Акотранс» (340009, г. Донець, ул. Маркова, 40/1, р/с 26006301 в Киевском отделении АК ПИБ, МФО 334271);

— дело № 18/70 Б, МЧП «Промцентр» (340048, г. Донець, пр. Титова, 10, р/с 260045003 в Акционерном банке «Сельхозбанк», МФО 334969);

— дело № 24/93 Б, ЗАО «Иван-пресс» (340048, г. Донець, ул. Университетская, 89, р/с 26002184536001 в Донецком филиале КБ Приватбанк);

— дело № 24/94 Б, ООО «Экспресс-3» (340048, г. Донець, ул. Челюскинцев, 206/8, р/с 2000301530245 в Киевском отделении «Проминвестбанка Украины»).

Заявления кредиторів и санаторов принимаются в месячный срок со дня опубликования.

Арбитражний суд АР Крим возбудил дела о банкрутстве: МЧП «Евро-спед (АР Крим, 334902, г. Армянск, 2 мик-н, д.31, кв. 70) ОКПО. 24873170, р/с 26001301390248 в ПИБ г. Армянск, МФО 324407.

кооператив «Анилин» (334902, г. Армянск, промзона) ОКПО 20695702, р/с 26000301390391 в ПИБ г. Армянск, МФО 324407.

АО «Аэлита» (334902, г. Армянск, ул. Симферопольская, 25) р/с 26006301390395 в ПИБ г. Армянск, МФО 324407.

Претензии кредиторів и заявлений санаторов подавать в Арбитражный суд г. Симферополь, ул. К. Маркса, 18) в месячный срок со дня опубликования об'явлення.

Арбитражний суд Вінницької області (287100, м. Вінниця, Хмельницьке шосе, 7) порушив справу № 400/5-516 про банкрутство ВАТ «Барський цукровий завод», 288060, м. Бар, Вінницької області, вул. Заводська, 15. Р/р 26003200266000 в Барському відділенні АК АПБ «Україна», МФО 302021, код ЄДРПОУ 00371914.

Претензії кредиторів приймаються протягом місяця.

Арбитражний суд Херсонської області (г. Херсон, ул. Горького, 18) возбудил дела о банкрутстве:

— 6/179-Б АОЗТ «Вектор», р/с 1467746 в Комсомольском отделении Проминвестбанка Украины, код 23131704;

— 5/188-Б ЧФ «Море», р/сч 26001383 в ХОД АПБ «Аваль», код 24106507.

Претензии принимаются в течение месяца со дня опубликования об'явлення.

Арбитражний суд Івано-Франківської області (284000, м. Івано-Франківськ, вул. Грюнвальдська, 11) порушив справу Б-2/656 про банкрутство ТЗОВ «ІРБІС» (м. Івано-Франківськ, вул. Київська, 18) р/р 26006039401000, АКБ «Західбудгазбанк», МФО 336291.

Претензії кредиторів та заяви санаторів приймаються протягом місяця з дня публікації оголошення.

Несподіванки категоричної любові

Із-за лаштунків

Завтра в київському Театрі на Лівому березі Дніпра закривається черговий сезон. Закривається найсвіжішою прем'єрою Едуарда Митницького — «Так закінчилося літо» (п'єса Яр. Стельмах за романом Ірвінга Шоу).

У назві — певна підсумковість, і слово «літо» тут — не пора року, а швидше літописне «літо», тобто рік. «Літа такого не трапилося нічого», — іноді писали давньокіївські літописці. Але для Митницького минуле «літо» було якраз не таким, і там трапилося подій немало.

Саме в сезоні, що оце ми нає, Митницький втривав двох своїх учнів, режисерів Ю. Одинокого та О. Балабана. Обидва, якщо не вдаватися у зайві подробиці, залишили театр, розійшовшись з учителем на ґрунті взаємної й дуже принципової творчої неспоступливості. Балабан, відстоюючи свої авторські права, навіть намірявся вдатися до суду. Це той випадок, що зветься «коса наскочила на камінь». Тут і вчитель, і учні продемонстрували, що вони схожі між собою (а то й рідніші одне одному) навіть більше, ніж самі гадають, — хоч і належать до різних поколінь.

Ось, можливо, чому для

Едуарда Марковича Митницького виявився таким важливим драматургічний сюжет про розбиту сім'ю. Ось чому режисер такий уважний до кожної деталі. Сюжет цей трішечки «мильний». Але тут, у цій п'єсі, люди (прикметно, що це люди саме різних поколінь) люблять одне одного — і втрачають одне одного. Втрачають — бо люблять надто категорично. Та, котра вміє бути некатегоричною в любові (її грає Ксенія Ніколаєва), страждає найбільше. Але за нею правота і — прощення.

Хтозна, коли Майстер помиритися з двома своїми талановитими учнями, але у цій виставі він з ними, здається, помирився. Та й з собою теж, бо й сам — не мед!

Взагалі ця вистава — одна з найнесподіваніших у нинішньому столичному театральному сезоні. Багато що тут здається неймовірним і навіть неможливим для нашого часу. Тут старанно й економно деталізована сценічна графія. Тут уповільнені

Ксенія Ніколаєва та Віталій Лінецький у виставі «Так закінчилося літо»

ритми — годину сценічного часу сприймаєш як дві, і це не здається тобі задовгим. Тут Яценко і Лінецький працюють точно й старанно, немов у старому МХАТі (а хто б міг подумати, що Лінецький, з його оригінальною, потойбічно-мультимедійною «пластикою», так упевнено почуватиметься у «переживальній» п'єсі?). Неймовірна Ксенія Ніколаєва, хоч вона у Митницького вже не вперше грає тему «без вини винного Добра». Імовірно лиш одне: що все це ми знову побачимо. Але вже у наступному сезоні.

Христофор ГРУША.
Фото Ірини СОМОВОЇ.

Про те, що було і буде

Взяв би я бандуру...

Традиційне свято кобзарського мистецтва відбулося на батьківщині славного кобзаря Федора Кушнерика у Великій Багачці на Полтавщині. Колоною на чолі з нащадками славного земляка пройшли колективи художньої самодіяльності від центра селища до могили самобутнього митця. Самодільне мистецтво високого гатунку показали хори місцевих санаторіїв, окремі виконавці і солісти-бандуристи з Лубен Віталій та Роман Морози. Водночас експонувалася виставка народного рукоділля «Золоті руки майстрів».

Країна, якої нема на карті

У рамках святкування Дня молоді завтра на Долобецькому острові в Гідропарку відбудеться акція «Чистий пікнік». Столична молодь побуде тут студентську країну з усіма її атрибутами — вузівськими містечками, законодавчою та виконавчою владами, навіть із власною валютою — «шарою». А ще хлопці та дівчата хочуть спорудити своєрідні «архітектурні шедеври»: «Могили невідомому курцеві» (присвячену мужності тих, хто кидає курити). Меморіал сміття та виставку екологічної інсталяції. Тим часом мешканці вузівських містечок не відмовлять собі у задоволенні відвоювати для улюбленого навчального закладу звання «Супервуз року».

А під кітелом — душа співає

Зразково-показовий оркестр Міністерства оборони України вирушив до Німеччини. Він стане учасником міжнародного щорічного фестивалю військових оркестрів. Український колектив під керівництвом військового диригента Дмитра Антонока підготував програму, до якої увійшли твори сучасних українських композиторів та зарубіжних класиків. Наші музиканти також дадуть кілька концертів для місцевих мешканців. А по закінченні фестивалю оркестр поїде до Австрії на міжнародний фестиваль військової музики в Бадені. Передбачається, що у столиці цієї країни Відні український оркестр закінчить своє турне гала-концертом.

Де ж лицарі?

У столичному Палаці спорту відбувся концерт шведського музичного колективу «Е-туре». Почався він, як заведено, пізніше обіцяного, й публіці довелося охолоджуватися спонсорським пивом. А розігрівала гостей група «Отпетые мошенники», і таки розіграла. Тут і мусило б початися шоу за участю середньовічних лицарів — як обіцяла реклама концерту.

Поки шведи готувалися до виходу, публіка брала участь у «битві» за повітряну кульку з емблемою Гала-радіо, організатора концерту. Та ось зазвучали знайомі акорди. Лідер «Е-туре» Мартін Ерик Еріксон гасав по сцені, періодично вигукуючи: «Как дела?»

Але театралізованого видовища і лицарів ми так і не побачили. Виступ не відзначався ні якістю звуку, ні доброю організацією всього заходу. Журналістам вхід за куліси суворо заборонили. Що ж, охорона на те й охорона, щоб охороняти «зірок» від нас, а реклама на те й реклама, щоб заманювати публіку на стандартний за всіма параметрами концерт.

Олена ВЕРЕХ.

Фото DJ Roody (Гала-радіо).

Афіша вихідних

✓ Київ

Святкова програма до Дня молоді
Український дім: субота — урочисте зібрання за участю керівників держави, лідерів громадських молодіжних організацій, молоді з регіонів (о 16 год.).
Європейська площа: субота — гала-концерт переможців ювілейного Всеукраїнського фестивалю «Червона рута-99»; неділя — святковий концерт «Молоді сьогодні і назавжди».
Співоче поле: неділя — музичне шоу «Молода Київщина — молодим киянам» (о 16 год.).
Голосіївський парк: неділя — V Ювілейний молодіжний рок-фестиваль «Голосіївські забави» (о 16 год.).
Майдан Незалежності: неділя — відкриття Всеукраїнських літніх спортивних ігор; акція «Молодь за майбутнє України» та прямий телеміст Київ—Львів—Ужгород—Чернівці—Тернопіль—Івано-Франківськ—Луцьк; програма «Ти молодий — цей день для тебе».

✓ Одесі

Академічний театр опери і балету: субота — опера «Чіо-Чіо-Сан» Дж. Пуччіні (о 18 год.); неділя — одноактні балети «Шопеніана» за Ф. Шопеном і «Кармен-сюїта» Ж. Бізе і Р. Шедрина (о 19 год.).
Театр музичної комедії ім. М. Водяного: субота — «Донна Люція, або Здрасте, я ваша тьотя» О. Фельцмана; неділя — оперета «Королева чардашу» І. Кальмана (о 19 год.).

✓ Донецьк

Обласний театр опери і балету: субота-неділя — закриття сезону, опера Дж. Верді «Ріголетто» (о 18 год.).

Погода

В Україні найближчими днями утримається нестійка погода з дощами, під час гроз — шквали 15—22 м/с, подекуди град. Температура вночі 13—20, вдень — 25—31, на заході — 22—27 градусів тепла. На Київщині місцями грозові дощі, шквали 15—20 м/с, град. Вітер північний 5—10 м/с. Температура вночі 14—19, вдень 25—30 градусів тепла.

Український гідрометцентр.

Фестивалі

«Від Гіпаніса до Борисфена»

Тобто «Від Південного Бугу до Дніпра» — таку назву має традиційний (проводиться вчетверте) Всеукраїнський фестиваль театрального мистецтва. Минулої неділі Очаків, з самого початку обраний місцем проведення огляду аматорських і народних театрів, прийняв чималий «десант» слухачів Мельпомени. Спочатку планувалося, що фестиваль охоплюватиме самодільні колективи півдня України, однак він швидко переріс ці межі — нині в ньому беруть участь представники усіх регіонів. Протягом десяти днів свою майстерність перед очаківцями та гостями курортного міста демонструватимуть театри усіх напрямів — драматичні, музично-драматичні, опери та оперети, юного глядача, експериментальні й студійні. Переможців визначить журі, у складі якого відомі фахівці — режисери, актори, театральні критики.

Відпочинок — це робота — і навпаки

Від суботи — до свободи

Перед тим, як їхати відпочивати, популярна співачка Астроя разом з композитором Геннадієм Татарченком «аукнула» новим музичним альбомом під оригінальною назвою «Качумай». На диску записано грайливі пісні на вірші українських поетів та самої співачки. До багатьох творів Астроя написала й музику — Геннадію відведено роль продюсера.

Після такої напруженої праці, шасливий тандем планує підкріпити свої серцеви м'язи не тільки наливкою глodu, а й набратися творчих сил, оздоровити маленького Кирила в Криму.

Хоча на півдні не завжди вдається відпочити так, як хочеш, — зізнається Геннадій, — усамітнитися практично неможливо. Композитора Татарченка й співачку Астрою зна-

ють в Україні. Й тому, куди б ми не приїхали, відразу зустрічаємо друзів, знаходяться якісь знайомі. Пропонують поєднати приємне з корисним — попрацювати на концертах. Складається враження, що відпочинок — це робота — і навпаки.

Також плануємо поїздку на індонезійський острів Балі, де відпочивають голлівудські зірки, — додає Астроя.

Чи відпочиваєте ви поодинокі? — запитав у подружжя.

Це непогана ідея — варто спробувати, — усміхнулася Астроя.

Я не проти, — підтримав Геннадій. — Але за нами закріпилася слава таких собі сіамських близнюків — ми завжди разом.

Розпитував Віталій КРАСНЮК.
Фото з сімейного альбому.

Редактор номера Анатолій СОЛОНСЬКИЙ.

Перший заступник головного редактора Анатолій ГОРЛОВ.
Редколегія: Олександр БІЛИК, Леонід БРОВЧЕНКО, Віталій ЖЕЖЕРА, Володимир КРАСНОДЕМСЬКИЙ, Світлана ПИСАРЕНКО, Сергій ПРАВДЕНКО, Анатолій СОЛОНСЬКИЙ, Віталій СУДДА.

- ♦ За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
- ♦ Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
- ♦ За точність викладених фактів відповідальність несе автор.
- ♦ Рукописів не повертаємо.
- ♦ Листування з читачами — тільки на сторінках газети.

Свідectво про реєстрацію періодичного друкованого видання — КВ № 1 від 26.05.1994 р.

Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами. Індекс 60955. Тираж 200581.

Комбінат друку видавництва «Преса України». 252047, Київ-47, проспект Перемоги, 50

Зам. 0311115.
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0

Голос України

Газета виходить з 1 січня 1991 року.
Адреса ВР України: 252019, м. Київ-19, вул. М. Грушевського, 5.
Адреса редакції: 252047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ: для довідок — 441-88-23; телефакс — 224-72-54; відділ реклами — 441-86-50, 441-89-34, 441-89-44; телефакс — 449-85-62.
E-mail: sekret@golos.relq.com

Засновник і видавець — Верховна Рада України